A templombúcsú...

Templomainknak a liturgikus időktől eltekintve két jelentős, helyi ünnepe van. Ezek egyike a templombúcsú. Falvakban még ma is nagy esemény, városokban kissé elfelejtett ünnep. Ünnepeljük a templom védőszentjét, akinek oltalmát különösképpen kéri az a hívő közösség, amelynek templomáról szó van.

A másik jelentős ünnep a templom felszentelésének dátuma. Ez az a nap, amit a helyi egyháznak a legünnepélyesebben kell megülnie. Ez általában azt a napot jelzi, amikor felszentelték a templomot, átadva ezzel a hívő közösség használatára.

Mindkettőre világos utalás van a templomunkban. Templomunk védőszentje Szent Mihály főangyal. A szentély hátfalánál lévő szobor azt mutatja, hogy az eukarisztikus imában (a mise kánonjában) található küldetést hangsúlyozta a művész. A kánon így szól: *„Mindenható Isten, parancsold, hogy szent angyalod áldozatunkat, mennyei oltárodra, isteni fölséged elé vigye"*. Ezért is helyezte a szobrász – szokatlan ábrázolással – a főangyal kezébe a paténát (tálcát) és az eukarisztiát. Kevésbé tartotta fontosnak Szent Mihály küzdelmét a gonosszal szemben. Ezt csak azzal ábrázolta, hogy oldalán ott a kard és a főangyal kezét rajta nyugtatja.

1941. október 5-én szentelte fel Shvoy Lajos püspök atya templomunkat. A templom szentelése során 12 helyen krizmával kente meg a templom falait, kifejezve, hogy ez a hely az Isten háza és népének közös otthona. Templomunk keresztúti képeinél látható keresztek gyertyával együtt mutatják ezeket a helyeket.

Albertfalva régi hagyománya, hogy templombúcsúját szeptember 29-én, illetve az azt követő vasárnap ünnepli. Ezen alkalommal a felszentelést is ünnepeljük, mert e napok közel esnek egymáshoz.

Ezen ünnepek jelentőségének hangsúlyozására is találtuk méltónak, hogy az Egyházközségi Levélnek ezentúl évenként búcsúi száma is megjelenjen.

Templombúcsúnk ünnepén – október 1-jén – köszönjük meg az Úr sok kegyelmi ajándékát, amelyben az Isten házában részesültünk. Foglaljuk imáinkba elődeinket, akik nemcsak áldozatos munkájukkal, hanem sok imádságukkal is valóban Isten házává tették nagyon szép, művészi templomunkat.

Dr. Verbényi István
protonotárius kanonok, plébános

Albertfalva búcsúi

Albertfalva első telepesei még Promontorra, a mai Budafokra jártak szentmisére. A többnyire német ajkú lakosságnak Mária Terézia építtetett templomot 1754–55-ben. A mai szemmel is igen rövid idő alatt felépült istenházát hamar kinőtte a dinamikusan fejlődő község, ezért 1792–93-ban a templomot átépítették, bővítették. Ekkor nyerte el ma is látható alakját. A sváb lakosság a templom védőszentjéül III. Szent Leopold ausztriai őrgrófot választotta, aki életében a keresztény magatartás mintaképe volt. Szent Leopold 1073-ban született és 1136. november 15-én halt meg. 1485-ben avatták szentté. Ma is meglévő kolostorokat alapított, és szerénységére mi sem jellemzőbb, mint hogy a számára felajánlott német császári koronát elhárította. Szent Lipót (mert nálunk így nevezték) a német lakosság körében igen népszerű volt, és az a mai napig.

Szent Lipót ünnepe november közepére esik, és noha ilyenkor már az időjárás néha bizony elég mostoha, a promontori templombúcsúra Albertfalváról mégis mindig sokan jártak át ünnepelni, szórakozni. Kétszáz évvel ezelőtt még a búcsúk szakrális jellege dominált jobban, igaz, így sem hiányozhattak a templomtéren a mézeskalácsosok, vásárosok, vándorkomédiások, medvetáncoltatók. A villanymotor hajtotta körhinta persze akkoriban ismeretlen szórakozás volt.

Albertfalván búcsúra az iskolakápolna felszentelése, 1929 óta kerül sor. A mai Don Bosco iskola tornatermét a nagymisén zsúfolásig megtöltötte a község lakossága. A kápolnából kiáramló tömeget a jelenlegi templom helyén lévő hatalmas téren hajó és körhinták, céllövöldék látványa fogadta. Az iskola előtt vagy háromszáz méter hosszan – a mai Fehérvári úttól a Sáfrány térig – egymást érték a vásárosok vízhatlan ponyvával borított sátrai. Az árusoknál az édességek és a kézműves ipar termékei voltak túlsúlyban. Bár volt az áruk között jócskán giccses portéka is, a műanyagjátékok, a plasztik kacatok dömpingje még nem nyomasztotta a sátrak előtt nézelődőket.

Az iskolával szembeni térre a hinták és körforgók helyére épült Szent Mihály templom felszentelésével (1941) ezek a szórakoztató

karusszelek, céllövöldék az utca végére, a Sáfrány térre szorultak. (Albertfalvának ezen a mai újtelepi részén egészen 1956-ig többnyire beépítetlen telkek álltak.) E sorok írója az 50-es évekből még emlékszik olyan albertfalvi búcsúra, ahol a körhintát villanymotor híján szegényebb gyerekek hajtották, hogy négy-öt menet után egy ingyen menetben ők is részt vehessenek a nagy szórakozásban. Akkoriban még egy minicirkusz is rendszeresen megjelent, ahol egy nagy sátorban két kivénhedt, fogatlan öreg oroszlán vicsorgott a manézs közepén, a korunkbeli kis gyerekek nagy gyönyörűségére. A község Budapesthez csatolásával és városiasodásával aztán lassan elmaradtak az árusok. A hetvenes évek elején már csak egy-két sátor jelezte a szeptember végi, október eleji napon (hagyományosan Szent Mihály napját követő vasárnap tartjuk a búcsút), hogy ünnepe van a templomnak. A nyolcvanas évekre már az egy-két sátor is elmaradt, csak a rendszeres templomjárók ünnepelték településük védőszentjének ünnepét.

Az Albertfalvai Polgárok Köre által 1990-ben életre keltett „Albertfalvi Napok" rendezvénysorozatot az elmúlt évben, 1994 őszén lakossági kezdeményezésre összekötöttük a Szent Mihály napi búcsúval. A Polgári Kör az Albertfalvi Keresztény Társas Körrel és a Mi Családunk Egyesületével karöltve szervezte a programokat, és négynapos, színes eseményekkel ünnepelte az Arkangyal ünnepét.

Tavaly még körhintába sajnos nem ülhettek az önfeledten forogni vágyók, de igen sok sátor, szabadtéri színpad, térzene, futóverseny szórakoztatta a pihenni, szórakozni, felüdülni vágyókat. A mai falusi búcsúktól eltérően szerencsére nem árasztották el az árusok giccsáradattal ünnepünket, annál több értékes kézműipari termék, praktikus eszköz talált vevőre.

Idén szeretnénk, ha még több színvonalas egyházi és világi programmal bővülne Albertfalva e jeles ünnepe. Ezzel felelevenedne egy régi szép hagyomány, megtartva a régiből a jót, értékeket, elhagyva a rosszat és a felednivalót.

Minden kedves olvasónak lelki épülést, jó szórakozást kívánunk az Albertfalvi Szent Mihály napi búcsún.

Sümegh László

Veszélyben élünk

Elszörnyülködünk a háborús képeket látva, hogy milyen reménytelen helyzetben vannak a háborúk, a belső zavargások áldozatai. De talán arra nem is gondolunk, hogy mi is állandó veszedelemben élünk. Csernobil, atomrobbantás, újabb és újabb rejtélyes betegségek, természeti veszedelmek talán távolinak is tűnnek.

Azonban van másfajta veszedelem. Ez minden embert érint, de a hívő ember számára sokkal veszedelmesebb.

Ha nyugodt éjszakai pihenésünkből felébredünk, sokszor egy fohász után már a rádió felé nyúlunk. Megszólal, s kezdi nyakunkba zúdítani a legkülönbözőbb információkat, a híreket, a reklámokat, gyűlölködést és haragot, közben pedig a békenyilatkozatokat hangoztatja. Az ember egyre idegesebb lesz. Számára a nap nyugodt kezdete megszűnt. Így már az imádságát sem tudja nyugodtan folytatni vagy befejezni. Istenre való irányulását pillanatok alatt kisöpörték lelkéből.

Reggel a veszedelem folytatódik tovább. Általában nem nyugodt, hanem fásult, keseredett emberekkel találkozik a villamoson vagy az autóbuszon. Ha pedig autóban ül, rádiója tovább önti rá hordalékát, amitől még idegesebb lesz. Miért vannak sokan az úton? Erőszakosan előre kell menni! Rajta! Csak nem hagyod, hogy a „demokratikus kocsi" maga mögé szorítson!

A napi hajsza jól beindult. Kellemetlenségek, bosszúságok, csak időnként akad egy-egy mosoly. Az utca önti zaját, reklámjait, durvaságait és csábításait. Jó lenne megpihenni. Egy templom csendjében, ahol ki lehet kapcsolni. De zavaró, hogy a forgalmas helyek templomainál kétes személyek ácsorognak, mindenre figyelni kell. Még ez sem jelenthet igazi nyugalmat.

A nap vége felé közeledik. A reggeli események nemcsak ismétlődnek, hanem az emberek fáradtsága miatt mindenki még ingerlékenyebb. Csak egyetlen vágy él: haza menni. És vannak olyan szerencsétlenek, akiknek nincs hova haza menni.

Megnyugtató érzés becsukni az otthon ajtaját. Amikor az ember magába roskad, döbbenten veszi észre, hogy mi mindent kipusztított a mai nap a lelkéből.

Isten, imádság, csend. De csodálatos! Oly nehéz azonban ezt a szükséges csendet megvalósítani. Hiszen állandóan visszadübörög a nap minden eseménye, és oly lassan csitul el minden. És csak a fohász hangzik el sokszor: adj, Uram, nyugodalmas éjszakát!

Dr. Verbényi István

Mi az igazság?

E kérdésre mi, magunknak már megfogalmaztuk a választ akkor, amikor tudatosan elfogadtuk a keresztény értékeket, amikor nap mint nap igyekszünk e szerint élni. És mégis nap mint nap megkérdőjelezik hitelességünket, ,,beszámíthatóságunkat''. Ugyanígy gyermekeinkben is felvetődhet a kérdés: kinek van igaza?

– Apunak, anyunak? Ők bizony fáradtak, mert sokat dolgoznak. Igaz, azért sok szép közös élményünk is van, olyan jó, ha együtt vagyunk.

– A jó kapitalista Dagobert bácsinak? Ő mi mindent megtesz családtagjaiért! Megküzd azokkal, akik gátolják a könnyű pénzszerzésben. Igen ,,ötletes'' módon felrobbantja, felgyújtja, bezárja stb. azokat, kik szintén a pénzért, a vagyonért küzdenek.

– Tomnak vagy Jerrynek? A ,,védtelen'' kisegérnek ki incselkedéseivel, sokszor fájdalmas tréfáival őrült dühöt és bosszút vált ki Tomból, a macskából? Kinek van igaza: a konfliktust előidéző, de a végén győzedelmeskedő Jerrynek?

Még sorolhatnám az írott és vetített médiákból gyermekeinket elárasztó s értékítéletüket erősen befolyásoló Superman, Batman ,,hősöket''.

Számomra sokszor úgy tűnik, hogy ez egy verseny: ki tudja a neveléssel úgy befolyásolni a jövő nemzedéket, hogy az az őáltala közvetített normák szerint éljen? Értékek közti harc eszközévé vált a gyerek. Lehetek-e erősebb, mint ők? Sokszor az 5–10 perces rajzfilmnek, reklámnak nagyobb az ereje és hitelesebbnek tűnik, mint a mi példánk vagy az olvasott szépirodalmi és tanult történelmi események, hősök. Szülőként mit tehetek, ha én másra szeretném tanítani gyermekemet?

Ha a családban van televízió, ne legyen állandóan bekapcsolva, hanem azt szelektíven használjuk. Tanítsuk meg a gyereket, hogy előre jelölje ki, melyek azok a műsorok, amik őt érdeklik. Időnként mi is nézzük meg e programokat, hogy azokról beszélgetni is tudjunk. Arra mindig ügyeljünk, hogy ne csak a cselekményekről, hanem a szereplőkről is beszélgessünk. Így értékítélete alakításában nemcsak példamutatással vehetünk részt. Rávezethetjük őt azokra a szimpatikusnak tűnő cselekedetekre, tulajdonságokra, melyek a rossz előhívói, megteremtői.

Ugyanúgy a könyvek, képregények vásárlásakor eleinte segítsük őt a választásban. Tanítsuk meg a gyermeket arra, hogyan választhatja ki a valóban őt érdeklő kiadványt. Hol találhatók rövid ismertetések a könyvben, könyvborítón stb.

Ezek csak apró lépések, s talán már próbálták is. Mit tehetünk akkor, ha a hit átadása mégsem megy, úgy ahogy szeretnénk? A keresztény közösség értékeinek megtanításában, megtartásában a családon kívül fontos szerepe van az egyházközségen belül működő leánykörnek, ministráns közösségnek és az Albertfalvi Keresztény Társaskörnek. Az evangéliumi normák szerint szervezett programjaikkal a gyermekek, fiatalok és felnőttek szellemi, fizikai és pszichikai képességeinek fejlesztéséhez járulnak hozzá. E közösségekben való részvétel azért is fontos, mert a szülő a keresztény világszemlélet nem teljes hordozója. Ez csak egy egységen belül valósulhat meg, s csak közösen akadályozhatjuk meg, hogy gyermekeink más célok eszközeivé ne váljanak.

Rózsáné Czigány Enikő

Fatimai zarándoklat

1995. augusztus 23–30. között tartották meg Fatimában a második országos engesztelő zarándoklatot, melyen Magyarországról mintegy 150 zarándok vett részt. A felemelő lelki programok mellett megismerkedtek Portugália néhány idegenforgalmi nevezetességével is.

A fő cél természetesen az volt, hogy kértük a Szűzanya oltalmát és segítségét a magyarság számára és országunk szellemi-erkölcsi feltámadására.

A még élő látnok, Lucia nővér szavait idézzük:

Szűz Mária olyan erőt adott a rózsafűzérnek, hogy nincs olyan anyagi, szellemi, nemzeti vagy nemzetközi probléma, melyet ne lehetne a rózsafűzér imádságunkkal és áldozataink megoldani.

Egy kis iskolatörténet

Hova jártak az albertfalvi fiatalok iskolába?

Ebben a tanévben emlékezünk meg a magyar oktatás milleneumáról. 996-ban Pannonhalmán alapították meg a bencések első iskolájukat, a magyarországi pedagógia bölcsőjét.

Az iskolaügy a középkorban az Egyház feladatainak körébe tartozott: Európának ekkor egyetlen nevelője a katolikus egyház volt, melynek szerepét a XVI. század óta északi országokban a különböző protestáns egyházak vették át.

Hazánkban Mária Terézia uralkodása idején a közoktatásügyet, mint államigazgatási feladatot az abszolutizmus szerezte meg. Az 1777-ben megjelent „Ratio educationis" állami felügyeletet rendelt el az egyházi iskolák felett és részletes iskolai működési szabályzattal biztosította a központi rendtartást a népiskolák számára.

Ennek ellenére a múlt század közepén a legtöbb faluban az iskolakötelezettség ellenére ritkaságszámba ment, ha valaki értett a betű-vetéshez. Ennek oka a szakember, azaz a képzett pedagógusok hiányában kereshető. Egy 1770-ből származó felmérés szerint 4000 község iskolájából 2000-ben a jegyző látta el la tanítási feladatokat is!

Albertfalván 1828 óta van elemi iskola. Vodicska József tanító úr az előbbiekhez hasonlóan a jegyzői faladatokat is ellátta, majd promontori főjegyző lett. Az elemi iskola elvégzése után igen kevesen tanultak tovább, igaz, ekkor még sem Promontoron, sem a közeli Lágymányoson nem működött középiskola.

A továbbtanulás lehetősége, a középiskolák kapuja először csak a fiúk előtt nyílt meg, a lányok legfeljebb az ún. polgári iskolába járhattak. A polgári iskola érettségi bizonyítványt sem adott, nem is volt célja.

Az első magyarországi középiskolai érettségire viszont a szabadságharc bukása után a piaristák pesti gimnáziumában került sor 1851 szeptemberében. Az első leány érettségire fél évszázadot kellett várni! 1900 szeptemberében az első budapesti leánygimnáziumban – a későbbi Veres Pálné Gimnáziumban – ülhettek a magyar leányok a vizsgabizottság elé.

A századforduló körül az albertfalvi fiatalok kis része került csak a távolabbi gimnáziumokba, a többség a lágymányosi Váli utcai polgári iskolában vagy a hasonló budafoki iskolában folytatta tanulmányait az elemi iskola elvégzése után.

A Ciszterci rend 1912 óta bérelt tantermet a Váli utcai polgáriban (ez volt a rend ötödik gimnáziuma, melyet hazánkban alapított), ahol elindították a gimnáziumi képzést. 1920-ra az első érettségit is megtartották, a szűkös körülmények, a társbérlet miatt azonban érezhetővé vált, hogy a dinamikusan fejlődő iskola új épületet kíván. A Gellérthegy lábánál a Szent Imre herceg úton (a mai Villányi úton) megkezdték egy korszerű, minden igényt kielégítő gimnázium építését.

Az Isteni Megváltó Leányai szerzetes nővérek 1920 szeptemberétől szintén a Váli utcai polgáriban bérelt tanteremmel indították leánygimnáziumukat egy osztállyal. Három hónappal Trianon után a kivérzett, harmadára csonkított országban a betegápolással is foglalkozó I.M.L. nővérek átérezték azt, amit Trefort Ágoston vallás és kultuszminiszter a kiegyezés korában fogalmazott meg: „Magyarország fennmaradása a kultúra kérdése." A kultúra sorsa pedig az oktatás minőségének függvénye. 1932-re elkészül a Szent Imre Gimnázium tőszomszédságában a Szent Margit Intézet, abban az időben az ország legszebb és legkorszerűbb gimnáziuma. Ezzel Albertfalva leányainak egy új lehetőség nyílott a továbbtanulásra. A közben kitört nagy gazdasági válság, így az országban tapasztalható nagy szegénység miatt sok szülő nem vállalhatta a 60 pengő havi tandíjat, inkább adták gyermekeiket a sokkal olcsóbb iskolákba, esetleg a Mester utcai iskolába.

A mai szemmel és a mai közlekedési viszonyok között közelinek számító két gimnáziumba a diákok a nyitott peronú HÉV-vel jutottak el. Az akkor még vasúti menetrendnek megfelelő ritkasággal járó szerelvényeken legtöbbször nagy volt a zsúfoltság, a kocsiban nem, csak a peronon jutott hely, így a gyerekek a közel félórás utat a legnagyobb hidegben vacogva utazták végig. Voltak, akik pénztelenség miatt, illetve spórolásból gyalog jutottak el a Körtérig, ami jó ütemben is napi kétórás embert próbáló feladat volt.

1937-ben azután Albertfalvához jóval közelebb, Budafok határában megnyílt a premontrei gimnázium, ezzel tovább nőtt a továbbtanulás lehetősége.

1948-ban az Albertfalvához közel eső mindhárom egyházi gimnáziumot államosították, két évre a szerzeteseket és a nővéreket elhurcolták. Megkezdődött az egyházüldözés korszaka. Az iskolákban a tanítás világi tanárokkal folytatódott. A három iskola új névvel mindvégig (a hullámvölgyektől eltekintve) jó színvonalon működött és működik ma is.

A XI. kerületben a József Attila Gimnáziumot, illetve a Kaffka Margit Gimnáziumot a jó iskolák között tartják számon, hasonlóan a XXII. kerületi Budai Nagy Antalhoz. Az egyház 1991-ben a József Attilát, illetve a Kaffkát visszaigényelte és a XI. kerületi Önkormányzat (13/ÖK/1994.I.13. alapján) 1996 illetve 1999 évi határidővel azokat a két rendnek visszaígérte. Az albertfalvi kereszténytek nagy álma valósult meg 1992 szeptemberében, amikor a Petőfi Sándor Általános Iskola régi épületében megkezdte működését a Don Bosco Katolikus Általános Iskola.

Ezzel egyidőben az előbb említett két gimnáziumban egyházi beiskolázású osztályok indultak. Napjainkban a diákok körülbelül egyharmada jár ilyen katolikus szellemű osztályba.

Mindkét iskolában az ilyen szellemű osztályba mutatkozó nagy túljelentkezés mutatja a jelenlegi nagy társadalmi igényt, az ilyen és hasonló oktatást, nevelést biztosító intézmények iránt.

Közben a kerületben több általános iskola indított gimnáziumi osztályokat (így a közeli Petőfi Sándor is) és megkezdte működését a Széchenyi István Gimnázium is. Több szakközépiskola és szakmunkásképző intézet várja a tanulni vágyó albertfalviakat. Az iskolák számának növekedésével sok osztályteremben felkészült pedagógusok várják az albertfalvi diákokat. A 150 évvel ezelőtti egyetlen népiskola helyett a megnövekedett igényeknek megfelelően minden igyekvő diák megtalálja az érdeklődésének, felkészültségének megfelelő tanulási lehetőséget.

Sümegh László
gimnáziumi igazgató

Georch Illés – história

180 éve annak, hogy Georch Illés, a ráckevei uradalom prefektusa egy új település létesítésének gondolatával fordult a tulajdonos Albert főherceghez. Mint tudjuk, ez a település lett a mai Albertfalva.

Ebben a rovatban településünk történetéről és nevezetesebb eseményeiről, személyiségeiről kívánunk időről-időre megemlékezni. Ezt méltóképpen úgy kezdhetjük, ha elsőként a település kezdeményezőjéről, Georch Illésről szólunk. Ez azért is időszerű, mert az idén van halálának 160. évfordulója.

Milyen is volt ez a tipikusan reformkori férfi, akinek jelmondata: „Mert míg élek, Hazámnak élek."

1772 Szent Mihály havában, régi csallóközi kisnemesi családban született. Gyermekéveit nagy szegénységben töltötte. 12 évesen, mint „előkelő Úrfiak Tanuló Segédjik" már maga keresi kenyerét. 13 éves korától „Királyi Stipendiummal" folytatja tanulmányait. A szülőföld hatása, a családi hagyományok, a vallásos neveltetés volt az a szilárd alap, amire támaszkodva – a nehéz körülmények ellenére is – kiválóan képzett céltudatos közéleti személyiséggé válhatott. Tanult teológiát, bölcsészettudományt, majd jogot végzett.

Először Pozsonyban tanár, majd Somorja szabad mezővárosának ügyésze, az 1807-es országgyűlésen Albert főherceg távollétében képviselője. Ezután a Főherceg ráckevei uradalmának ügyésze, majd 1813–1830 között keménykezű, de az emberi személyiséget mindig tiszteletben tartó jószágigazgatója volt. A magyar jogi köz- és szaknyelv egyik megteremtője, a törvényi jogforrások összegyűjtője, értelmezője volt. A nyelvújítási viták egyik közismert alakja. 1832-ben, magyar nyelven írt munkái elismeréseként, az Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta. Több vármegye táblabírája és mint magánember, négy gyermek édesapja volt.

1835-ben, hatvanhárom évesen hunyt el. A budai Ferencesek templomának kriptájába temették.

Dr. Halabuk József és Kocsisné Koleszár Judit

Hogyan ejtsük Georch Illés vezetéknevét?

1994 tavaszán ünnepeltük Albertfalva alapításának 175. évfordulóját. Az akkori megemlékezők közül többen a Georch nevet ,,georg''-nak ejtették. Az előadások után Koncz Endre hívta fel a figyelmünket, hogy Kázmér Miklósnak néhány éve megjelent ,,Régi magyar családnevek'' című munkájában talált olyan adatot, miszerint a Georch feltehetőleg magyar név (és nem a német Georg/Georgh változata). Így szerinte helyes volna Albertfalva alapítólevele kibocsátójának nevét ,,görcs''-nek ejteni.

Az Akadémiai Kiadónál az 1994. évi karácsonyi könyvvásárra megjelentetett ,,Új magyar irodalmi lexikon''-ban nagy örömünkre szerepel Georch Illés. Életéről 9, munkáiról 7 sorban emlékeznek meg. Sajnálatos azonban, hogy a név mellett tévesen ott áll ,,ejtsd: georh''.

Miből gondolom az irodalmi lexikonnal ellentétben én is, hogy ,,görcs'' a helyes ejtés? Kázmér Miklós munkája mellett két közvetett bizonyíték is rendelkezésünkre áll.

Szinnyei József a múlt század végén megjelentetett, több mint 29 500 magyar írót bemutató 24 kötetes ,,Magyar írók élete és munkái'' című művében egy teljes oldalon foglalkozik Georch Illéssel. Az igen pontos Szinnyei közli a Georch Illésről fellelhető forrásokat és köztük felsorolja gyászjelentését is. Megjegyezi, hogy a gyászjelentésben a név ,,Geörch''-nek van írva. Ez az elírás nem lehet véletlen, a gyászjelentés nyomdásza valószínűleg hallás után szedte a nevet ,,Geörch''-nek. Nyilvánvalóan azért, mert ,,görcs''-nek ejtették ki előtte.

A második közvetett bizonyíték. Georch Illést a Magyar Tudományos Akadémia 1832. szeptember 1-jén választotta meg tiszteletbeli tagjának. 1832-ben jelent meg a ,,Magyar helyesírás és szóragasztás főbb szabályai'' című, alig több mint harminc oldalas, vékony könyvecske a Magyar Tudós Társaság első kiadványaként. Ebben olvashatjuk: *,,az összetett betűk cz, gy, ly, ny, ty, sz, zs ... helyett újakat 's egyszerűket kellene felvenni ... Ha régi könyveinkbe, de kivált okleveleinkbe tekintünk, látni fogjuk, hogy őseink a' magyar hang'(ok) kitételével nem keveset vessződtek. A' **georch**, dessewffy, stb. eléggé mutatják, hogy ... írásunk ... alkalmasint czifra, 's hangjai kitételében gyámoltalan maradott volt''.* Gondolom, az 1832-ben megjelent kiadványba mint magyar név, nem véletlenül került példaszónak a ,,Georch'' név olyan vonatkozásban, mint amiben lévő ,,eo'' összetett betűvel jelzett hangot egyszerűbben kellene írni, – úgy gondolom ,,ö''-vel. Georch Illést éppen ekkor választották az Akadémia tagjává, tehát éppenséggel a neve pont 'kéznél volt' a szabályzat írásakor.

Úgy gondolom, Georch Illés magyar nemesi származása és az itt bemutatott két érv elegendő ahhoz, hogy vezetéknevét ,,görcs''-nek kell ejteni.

Kiss Gábor

A hun–magyar kapcsolatrendszer és a kereszténység
Honfoglalásunk 1100. évfordulója alkalmából

A magyar történelem újabb határkőhöz érkezett. Egy változó világ közepette kell (kellene) valamiféle összegzést készíteni elmúlt ezervalahányszáz évnyi Kárpát-medencei tartózkodásunkról, a fennmaradás példa nélkül álló ,,csodájáról'', és az elemzés után kijelölni a további lehetséges utakat. Ez már azért is elengedhetetlen lenne (az ország vezetése számára is), mert nem csak hazánkon belül van változás, ami mehet még rossz irányba is, hanem környezetünkben, sőt az egész fejlett világban bizonyos válság és az útkeresés kísérletei tapasztalhatók. És itt sajnos nem ,,csak'' a hazai társadalmat foglalkoztató inflációs és egyéb kérdésekre gondolok. A következő néhány problémafelvetés és eszmefuttatás talán ad bizonyos segítséget történelmünk kezdeteinek, a ,,miért úgy történt'' kérdéseinek átgondolásához.

Kezdjük az elején. Akár a magyar eredetmondákat, akár a honfoglaló magyarság politikai indítékait, akár hitéletük kialakulását vizsgáljuk, mindenképpen vissza kell nyúlnunk térben és időben arra a területre, ahol őseink először kerültek (kerülhettek) bele a nemzetközi élet sűrűjébe. Ez a Krisztus utáni IV–V. században lehetett, valahol a Volgától délre. A pontuszi sztyeppeken ekkor, a 350-es évek után egy keletről jött nép, a hunok alkotnak államot az ott található népekből. A hun birodalom, mint ismert, Attila alatt éri el fénykorát. A magyar Hunor–Magor monda arra világít rá, hogy a magyarság, talán a közös uralkodóra, a közös hazára emlékezve testvérnépnek tartotta a hunokat. Attila uralkodása alatt a Kaukázusban már megerősödött a kereszténység (ez a későbbiekben fontos lesz), tehát a hunok már a görög kapcsolatok előtt megismerhették a kereszténység tanításait. Hogy nem volt vele szemben ellenséges a hun nemesség, azt az mutatja, hogy a keresztény térítő papok szabadon közlekedhettek az egész birodalomban. Magának Attilának a vallási türelme is közismert volt.

Ilyen módon a sztyeppei birodalmak alaplakossága és aktuális nemessége lassan átitatódott a kereszténység eszméjével. Természetesen ezzel még nem váltak hívő katolikussá. A keresztény tanok elterjedését még támogatta egy érdekes körülmény is. A feltételezett

keleti ősvallás, a sámánizmus és hun–magyar megfelelője, a „táltos vezette hit" szintén egy legfelsőbb, teremtő lényben hisz, akinek a sámán a közvetítője. Ráadásul ellentétben a sámánok önkívületi állapotban végrehajtott tevékenységével, a táltosnál ilyenről nem tudunk, az ő tevékenysége közelebb állt az emberekhez. Így a pogány magyarság is sokkal könnyebben tudott továbblépni a hit lépcsőfokain.

A Pontusz-vidéken élő népek Attila halála után újra és újra átszerveződnek. Minden kialakuló hatalmi rendszer azzal legalizálja magát, hogy a hun örökségre hivatkozik, a hunok maradékának tekinti magát (a bolgár név önmagában maradékot jelent). Ez annál is könnyebben megy, mivel az egymást követő birodalmak (bolgár, késő avar, magyar) nemesi, vezető rétege török, és uralkodócsaládjaik Attila leszármazottai (Irnek-Csaba révén). Erről a korszakról tehát elmondható, hogy a török-iráni-magyar-stb. alaplakosság török nemesi réteggel él a Kárpát-medencétől a sztyeppekig, természetes módon ismerve, és bizonyos fokig talán átitatva a keresztény szellemmel. Ezt a szellemiséget talán illusztrálja az, hogy a hunok és avarok alatt a korábbi lakosság változatlanul békében itt él alattuk hazánk területén.

Áttérve a honfoglalás kérdésére, azt kell megnéznünk, hogy mi okozta azt a történelemben példátlan esetet, amidőn egy kislétszámú állattenyésztő nép rátelepedve egy földművelő alaplakosságra, nem olvad bele abba. A probléma megoldására született az úgynevezett kettős honfoglalás elmélete. Ez azzal szünteti meg a problémát, hogy a Kárpát-medencébe betelepülő, második avar hullámnak nevezett népcsoportok között már túlnyomórészt magyar nyelvű köznépet sejt. Árpád magyarjai így simán, minden nehézség nélkül egyesülhettek velük. Ezt látszik alátámasztani a nagyobb erőszakcselekedetek nélküli honfoglalás is. Ez szintén kedvez az ősmagyarság fokozatos, lassú megtérési elméletének, hiszen az avar uralom alatt területünk dunántúli részein keresztény templomok épültek, keresztény közösségek is éltek.

Az utóbbi időben a kettős honfoglalás tanát továbbgondolták, és eljutottak odáig, hogy Árpád népének nemessége ugyanúgy török lehetett, mint a hunoké, vegyes magyar-török köznépi rétegekkel. A két nép együttélése, egybeolvadása így is problémamentesen lefolyhatott, hiszen hitük szerint ősi jussukba tértek vissza.

Foglalkoznunk kell itt speciálisan Árpád népének vallásosságával. Amikor az „igazi" honfoglalók az őshaza után Levédiában tartózkodtak a kazár-török nemesség által megszervezve, a Kazár birodalom területén mindhárom nagy monoteista vallás képviselve volt. Írásos dokumentumok alapján állítható, hogy a kazár nemesség áttért a zsidó vallásra, míg a köznép inkább keresztény vagy mohamedán volt, természetesen a nagyszámú, ősi vallásokat követő lakosság mellett. Ez szintén azt támasztja alá, hogy a Kárpát-medencében élő avar-magyar csoportok keresztény vallásossága Árpád bejövetelével ugyan csökkent, de nem tűnt el.

A hun-magyar kultúrkörhöz, és a kereszténység elterjedéséhez is kapcsolódik a Szent Korona keletkezésének kérdése. Napjainkban már a kutatók zöme előtt világos, hogy a latin-görög koronaelmélet egyszerű magyarázata nem tartható. A legújabb mérnöki vizsgálatok azt látszanak bizonyítani, hogy a korona egységes, semmi nyoma a két vagy több részből való utólagos összeszerelésnek. A másik vizsgálati vonal a korona díszítéséből, az ötvösmunkákból indul ki, és eljut a Kaukázus vidékén, az V. században virágzott művészeti irányzathoz. Ha ez igaz, akkor a Szent Korona valóban akár Attila koronája is lehetett, és a magyarok nem véletlenül kapták ezt a Szentszéktől. Felmerülhet az a kérdés, hogy került akkor rá a kereszt. A válasz a korábbiak ismeretében viszonylag könnyen magyarázható. Attila nem a Keletet, hanem a keresztény Nyugatot kívánta egy új rend szerint megszervezni. Erre a kereszt szimbólum a koronán jelentős erkölcsi támogatást adhatott.

Befejezésképpen talán juthatunk arra a következtetésre, hogy Szent István országépítő munkáját jelentősen segíthette az „őslakos" magyarok esetleg halványabb, de mindenképpen jelenlévő keresztény tudata, a honfoglalók ezzel kapcsolatos ismeretei. A honfoglalás utáni száz év elég volt arra, hogy a nép vallásilag továbblépjen, világképe letisztuljon. Ezek alapján lehetett nagyon gyorsan sikeres Szent István államalapító munkája, amely keresztény alapokon végleges formába öntötte, megszervezte az immár ezeregyszáz éve fennálló európai magyar társadalmat.

Dr. Winkler Gusztáv

Ópusztaszer

Nemzeti múltunkat őrző történelmi emlékünk ötven év eltelte után méltó helyet kapott Ópusztaszeren. A monumentális alkotást Feszty Árpád a múlt században a milleneumi ünnepségekre készítette, mert akkoriban a döntést hozók fontosnak tartották, hogy visszatekintsünk történelmünkre, és olyan értékekre találjunk, melyekre büszkék lehetünk. Mint ismeretes, a festmény a második világháború alatt súlyosan megsérült, és a jelenkor történészei, akik a műben számos túlzást és történelmi tévedést találtak, a restaurálás lehetősége elé is akadályt gördítettek. Az évekig tartó huzavona után mégis megszületett a döntés – még az Antall kormány idején – négy évvel ezelőtt, mely elhatározta a restaurálás megkezdését. A négy évig tartó munka befejeződött. A magyarok bejövetelét ábrázoló körkép Ópusztaszeren áll, hogy hirdesse a honalapítás nagy eseményét az utódoknak. Ugyanitt tervezik a Magyar Nemzeti Emlékpark kiépítését is. A kiállításon plasztikusan jelenítik majd meg nemzeti múltunkat. Az emlékpark sétányán világhírű magyar tudósoknak, feltalálóknak és művészeknek állítanak majd emléket, hogy lássa a jövendő nemzedék, mi mindent adott ez a kis ország a világnak.

Nagy Béla

A GENEZÁRETI-TÓ MELLŐL JERUZSÁLEMBE[1]

Kora reggel van. Már megreggelizett a csoport és az autóbuszt várjuk a szálloda előtt. A buszok ugyanis máshol, erre kijelölt parkolóban alszanak, nem a szálloda előtt. Amíg várunk, még egy búcsúpillantást vetünk a szemben lévő hegyoldalban fekvő városra, Tibériásra. Megérkezik a busz, indulhatunk.

Idegenvezetőnk figyelmeztet, hogy ma szombat van, és ezért több furcsasággal is fogunk találkozni, ne botránkozzék meg senki, tisztelje a helyi szokásokat.

---

[1] Az útibeszámoló korábbi részeit az 1993. évi karácsonyi, az 1994. évi húsvéti és karácsonyi számunkban közöltük.

Itt van mindjárt az első: „szent" helyen (persze ami a helyi lakosságnak szent!) nem szabad fotózni, mert az munkának számít, amit szombaton nem illik végezni.

Első megállóhelyünk a város határában, egy szent próféta sírjánál van. Ezt látogatjuk meg, de a kerítésen belül nem szabad fotózni, így én sem kamerázom. Végignézzük az egyszerű síremléket, és hamarosan továbbindulunk.

Nem megyünk talán húsz percet sem, ismét megállunk. A fő látnivaló itt a Jordán folyó, amely gazdaságilag fontos szerepet játszik Izrael történetében – nekünk meg az üdvösségtörténetben.

Itt a Jordánban (valahol ezen a vidéken) keresztelt Keresztelő Szent János, Urunk előhírnöke.

A Jordán valahol északon a Hebron hegyében fakad, majd dél felé veszi útját, és beleömlik a Genezáreti-tóba. Onnan újra kilép, és végigfolyva az Ezdrelon síkságon a Holt tengerbe ömlik. Útközben jelenleg határfolyó Izrael és Jordánia között.

A víz ezen a vidéken kincs, ezért nagyon meg is becsülik. Maga a Jordán a Genezáreti-tó speciális helyzetéből adódóan (mint vízgyűjtő tartály) a „csatorna" szerepét is játssza.

Lekászálódunk a buszról, és egy kerítéssel elkerített területre megyünk be. Kis alacsony épületek között megyünk, amik úgy néznek ki, mint otthon a strandon az öltözők épületei. Hirtelen tágas térre érünk, és azt hiszem sokunknak a lélegzete is eláll. Előttünk kissé lejjebb, mert egy magaslaton állunk, a Jordán folyó. Mindenhol a parton sok-sok ember, akik meghatódva állnak vagy énekelnek. Énekek hangzanak el különböző nyelveken, itt angolul, ott németül stb. De mindenki jelképesen vagy ténylegesen megmerítkezik a Jordánban, hogy megszabaduljon bűneitől. A kis épületekben át lehet öltözni, kap az ember egy fehér köntöst, és megmerítheti magát a tisztító vízben. Színes kavalkád. Itt egy angol csoport áll meghatottan és énekel, ott egy albában álló stólás pap apácákat „keresztel", megint mások saját maguk mennek a vízbe, ki csak bokáig, mások térdig, egyesek teljesen lemerülnek. Nagyon megható a jelenet. Azt érezni, legalábbis azt érzem, hogy az emberek itt bűneiktől akarnak megtisztulni. Ki így, ki úgy, de a szándék egyértelmű. Csak állunk és bámulunk. Néhányan közülünk talán imádkoznak is. Csoportunk legidősebb tagja – a 78 éves Tóni bácsi, aki azért jött a Szentföldre, mert fogadalmat tett mint a II. Magyar Hadsereg katonája, hogyha túléli a doni áttörést, és ha anyagilag bírja, el-

zarándokol Jeruzsálembe megköszönni az életben maradást – ki is jelenti, hogy ilyen vizet visz mindegyik unokájának. Azt csak később tudtuk meg, hogy e drága öreg, nagyon szegény parasztbácsi végül is azért tudott velünk eljönni, mert tízegynéhány unokája adta össze ennek a korántsem olcsó útnak a költségeit.

Meghatódva nézzük a Jordánt, ahol egykor Urunk is alámerült, és ez azóta is a megtisztulás fontosságát hirdeti. Találkozunk egy Németországból érkezett evangélikus lelkésznővel, aki második gyermekét (lehet olyan három hónapos) itt keresztelte meg a Jordánban.

A hely különlegességét még fokozza is a környezet. Mindenhol minden üde zöld, ami bizony ezen a tájékon nem jellemző. A hatalmas fák körbeveszik itt a folyót és a növényzet is szinte bujának látszik. Sőt, nincs is olyan nagy meleg, elviselhető a hőmérséklet is.

Sajnos, tovább kell mennünk. Elbúcsúzunk a Jordántól és délnek indulunk. A végcél Jeruzsálem. Útközben azért még akad egy-két látnivaló.

Az első megállóhely egy 12. századi keresztes vár, a Bel-Voire. A hegy tetején emelkedik és uralja az Ezdrelon síkságot. A vár egész jó állapotban van. Magasan nyúlik a felügyelni kívánt vidék fölé. A síkságon alattunk kanyarog a nemrég elhagyott Jordán folyó. A folyótól felénk eső rész Izrael, azon túl Jordánia. Bizony, ez sem igazán békés vidék, igaz, komoly incidens nemigen fordult elő az utóbbi időben. Ez azonban nem a békének köszönhető, hanem annak, hogy mindkét oldalon erős határőrizet van, nem érdemes egymásba céltalanul belekötni.

Az előttünk elterülő síkság mindig fontos stratégiai terület volt. A helybélieken kívül csatáztak itt görögök, rómaiak, sőt Napóleon serege is megfordult errefelé.

Lemegyünk a hegyről. és egy másik fontos helyiségbe megyünk, melynek neve: Bet shean.

Itt már a síkság szintjén vagyunk, bár ez a hőmérsékletből nem derül ki: ugyanolyan tikkasztó meleg van, mint az előbb a keresztes-várban. Ez a város a terület legjelentősebbje közül való. A mostani ásatások kilenc, egymás fölé épült települést találtak. Ez volt az a város, amelynek kapujára filiszteusok a legyőzött Saul király holttestét kifüggesztették. Az ásatások ma gőzerővel folynak, rengeteg faragott kő, oszlop, épületmaradvány látható. Hogy mi minden kerül még elő, azt nem tudjuk, de igen komoly régészeti leletek várhatók. Nem szabad elfelejteni, hogy a kutatás nem régen, a 67-es háború után kezdődött el, amikor ez a terület Izrael része lett.

Folytatjuk utunkat, célunk Jerikó.

Ha lehet, itt még melegebb van. Itt állunk a Judeai sivatag szélén, és a kövek ontják magukból a meleget. Először a „múzeum" területére megyünk, ami csak abban különbözik a környék többi részétől, hogy el van kerítve. Itt benn nyugalom van, csak turisták sétálgatnak és bámészkodnak.

Jerikó a világ legrégibb és legmélyebben fekvő települése. Több mint tízezer évvel ezelőtt is lakott volt. Ezt a tízezer éves városfalat, ill. részletét mi magunk is láttuk. Ez a település is sokszor elpusztult és újjáépült. A zsidó nép is elfoglalta (a trombitaszóra Jerikó falai leomlottak) és élt itt. Az üdvösségtörténetben is szerepel Jerikó neve. Innen látszik a „Megkísértés" hegye, ahonnan a Sátán megmutatta Jézusnak a világ országait. Jerikó többször is szerepel az Újszövetségben (jerikói vak, Zakeus stb.).

A múzeumból kijövet szabadidőt terveztünk, de az arabok barátságtalan, szinte ellenséges hangulatát érezve gyorsan odébbálltunk. Ennek oka vélhetően a helyi politika volt, mert a megígért terrorista-szabadonbocsátás nem következett be.

Továbbindultunk tehát, és buszból még megnézhettük a fügefát, melyre a hagyomány szerint Zakeus felmászott.

Legközelebbi célunk most már Jeruzsálem. Felmegyünk tehát Jeruzsálembe. Ez a kifejezés oly sokszor fordul elő a Szentírásban: felmegyünk. Én mindig azt hittem, ez ugyanolyan kifejezés, mint nálunk „a felmegyek Pestre", ami talán a főváros megkülönböztetésére szolgál. Itt azonban tényleg felfelé megyünk. Jerikó kb. 3–400 méterrel a tengerszint alatt fekszik, míg Jeruzsálem kb. 800 méterrel fölötte. Így ezen a nem túl nagy távolságon több mint egy kilométert emelkedik az út. Tehát valóban felmegyünk.

Útközben látjuk a régi római utat, amit ma már nem használnak, de az Úr Jézus idejében még, maga az Úr is jó néhányszor járt rajta. Ezen az úton játszódik az irgalmas szamaritánus példabeszéd története is. Idegenvezetőnk szerint van az út mentén egy emléktábla és egy fogadó is, erre emlékezve. Ezt viszont mi az új, modern, aszfaltos útról nem láttuk.

Utunk a kősivatagon vezet keresztül. Nehéz megérteni, én legalábbis nemigen értettem a „puszta" és a „kősivatag" kifejezést, amíg a helyszínen meg nem tapasztaltam. A kősivatag kisebb-nagyobb kövekből áll, sóderos-homokos rész nincs benne. Kövek vannak „egymásra dobálva", apróbbak, nagyobbak. Ennek az a

magyarázata, hogy ezen a vidéken nincs számottevő fagy, ezért a sziklát az erózió nem tudja elporlasztani, csak a szél és a víz koptatja.

A végtelennek látszó kőhalmazok közt itt-ott gyér növényzet látszik, és elszórtan beduin sátrak. Már ha sátornak lehet nevezni a három-négy karóra kifeszített ponyvadarabot vagy állatbőrt. Itt élnek ezek az igénytelen, nomád emberek, néhány kecskéjükkel, végtelen egyszerűségükben, melyet európai ember nemigen tud megérteni. Békében élnek, senki nem bántja őket, és még Jeruzsálemtől 3–4 kilométerre is megtalálhatók. Persze láttunk olyan sátrat is, ami csak abban különbözött a többiektől, hogy egy autó is állt mellette, sőt az egyik mellett egy Mercedes állt, ha nem is a legújabb évjáratú.

Lassan kiérünk a sivatagból és házak tűnnek elő. Ez már Jeruzsálem külvárosa. Megérkeztünk.

Tengernyi időnk van, hiszen szállásunkat csak késő este foglalhatjuk el, mert szombat van. Ezt előre tudtuk, így lett közölve az útiprogramban. Mivel az ortodox negyedben van a szállodánk, a szálloda takarításához a sabbat miatt csak naplemente után lehet hozzákezdeni, ezért este 9 óra körül lehet a szobáinkba felmenni. Addig is el kell foglalni magunkat. Haladunk befelé a városba és idegenvezetőnk mutatja, hogy épp az ortodox negyed mellett haladunk el, de oda be nem hajthatunk. Ennek az az oka, hogy a rendbontások elkerülése miatt a sabbat idejére a rendőrség lezárja az ortodox negyedet a turista buszok elől. Előfordult ugyanis, hogy a behajtó buszokat az ortodox zsidók kővel megdobálták a sabbat megszegéséért, ezért ,,jobb félni, mint megijedni alapon'' a rendőrség így védi a turistákat.

Ezen kellemetlenség mellett viszont nagy előny, hogy az ortodox negyedben (mea sharim) a közbiztonság szinte 100%-os, így este, éjszaka is nyugodtan lehet sétálni az utcán. (Ez az arab negyedekben már egyáltalán nem ajánlott!)

Egy dombra megy fel a busz, ahol egy kilátóval ellátott étterembe térünk be. Az étterem előtti térre kimenve körülnézünk: előttünk fekszik Jeruzsálem.

Megérkeztünk.

Istennek legyen hála!

Madaras Gábor

Az ötödik vándortábor rövid története
(Erdély – 1995)

Az indulást augusztus 4-re, (péntek) este 10 órára tűztük ki. A minden részletre kiterjedő, szakszerű, pontos szervezés (lásd: Lánszki Anita) ellenére is előre nem látható okok miatt sajnos, csak másnap „reggel" 1 órakor indultunk. A késés oka Pór Bálint bencés szerzetes, akire 3 órát kellett várnunk. Az ő késésének az oka pedig a Zágráb–Budapest nemzetközi gyorsvonat, melyre már Bogláron egyórás késéssel szállt föl. Ám ez a kis csúszás nem törte meg a négy éve állandó eltévedésekhez és éhezésekhez hozzáedződött kis csapatunkat. Jó hangulatban ért minket a napfelkelte. Kb. 7 órakor átjutottunk a határon és első megállóhelyünk a Király-hágó volt.

Folytattuk utunkat egyenesen Kolozsvárra. A rövid pénzváltási gondok után rögtön bevettük magunkat a gyönyörűséges botanikus kertbe, majd rövid városnézésre indultunk. Sajnos, sietnünk kellett, mert a nap folyamán még egy természeti csodát a Tordai-hasadékot kellett megnéznünk. A szemközti dombról gyönyörű látvány tárult elénk. Kb. 2–3 órát töltöttünk e természeti csoda társaságában. Vállalkozó kedvűek még a szakadék sziklás peremére is fölmásztak, ahonnan még gyönyörűbb látvány tárult eléjük. Nem is szaporítom a szót, mert fölösleges, úgysem lehet szavakkal leírni. Legjobb, ha mindenki saját maga megnézi.

Estére megérkeztünk Nagyenyedre, ahol három szobában elszállásoltak minket. Másnap, vasárnap délelőtt Bálint misét tartott, amin gitáros kórusunk énekelt. Utána rögtön indultunk Gyulafehérvárra az egyetlen magyar katolikus püspökség székhelyére. Csodálatos időnk volt. A várban annyi régi nevezetesség és érdekesség volt, hogy leírni is nehéz. A legfontosabb a püspöki székesegyház, melyben többek között magyar püspökök, kormányzók, királyok és királynék sírjai, szarkofágjai találhatók. (Pl. Hunyadi Jánosé). Este három bográcsban főtt a vacsora a plébánia kertjében, de így is csak 10 órára lett kész. Utána Papp László atya behívott minket egy beszélgetésre, amit soha nem fogunk elfelejteni, akik ott voltunk.

Hétfőn Marosvásárhelyre indultunk, de útközben Dombón megálltunk és az unitárius lelkész vezetésével megnéztük a templomot. Utána még egy kávéra és egy pohár borra is invitált minket, majd távozáskor mindenkinek be kellett írnia a nevét az emlékkönyvbe.

Marosvásárhelyre este 6 óra körül érkeztünk. A kempingben faházakat béreltünk és siettünk a Week-endre. Ez egy strand, melybe a Maros vizét vezették be. Nagyon jól éreztük magunkat. A fiúk (meg egy-két bátor lány is) a négyemeletes trambulinról ugráltak.

Másnap indultunk Parajdra, az asztmások paradicsomába. A sóbányában 17% a páratartalom. Innen kb. 70–80%-ban teljesen egészségesen kerülnek ki a betegek. Akkora a sóbánya, hogy 30 évig az egész világ sókészletét fedezni tudná. Ez után egy kétórás korondi bevásárlás következett. Innen Szovátára mentünk, és kipróbáltuk a Medve-tóban való fürdést. Rettenetesen sós volt. Éppen ezért gyógyfürdőnek is használják. A következő szállásunk Bucsintetőn volt, szintén faházakban. Ekkorra már nagyon rosszra fordult az idő és kb. három napig borult, esős időnk volt.

Szerdán Gyergyószentmiklós érintésével és a régi katolikus templom megtekintése után a Gyilkos-tóhoz mentünk, ahol egy órát csónakáztunk a fenyőtörzsek között. Nagyon kalandos volt, különösen, mert megnyugtattak, hogy eddig még minden évben meghalt itt valaki. Szerencsére megúsztuk, és innen az utunk Erdély talán legcsodálatosabb helyére vezetett. Elérkeztünk a Békás-szoroshoz, ahol kb. 2,5 km-en ereszkedtünk le gyalog. A buszt előre küldtük és a szoros végén találkoztunk ismét vele, majd ebédeltünk.

Sötétedésre értünk a következő szálláshelyünkre a Szent Anna-tóhoz. Újra rossz idő lett, ivóvíz sem volt fönt a kempingben. Szerencsére azonban találkoztunk két társunkkal, akik később jöttek utánunk, de már két napja itt vártak ránk. Visszafordultunk és Bálványoson kaptunk két üres faházat és sátorhelyet a kempingben. Itt volt víz és egy fedett nyári konyha is, ahol étkeztünk. Másnap felmásztunk a Bálványosi vár romjához. Innen is gyönyörű kilátás tárult elénk. Délután visszamentünk a Szent Anna-tóhoz, és a bátrabbak még fürödtek is. Este visszafelé még a híres Torjai-büdösbarlang fiatalító kénes gázaiból is szippantottunk. Másnap sajnos, sokan megbetegedtek. Háziorvosunk (Vámosi Anikó) mindenkinél ugyanazokat a tüneteket diagnosztizálta. (Fejfájás, émelygés, rosszullét, hányinger – később láz.) Bár ez a kór (Kiss József barátunk szerint EBOLA) megharmadolta a társaságot, ez sem tudott letörni minket. Egyesek a modern orvostudományban, mások az ősi jól bevált módszerekben bíztak (lásd: vodka, pálinka). Így vagy úgy, átvészeltük ezt a csapást is, bár volt, aki még itthon is szenvedett tőle (38–40 °C-os láz).

A következő nap útvonala: Brassó, Fogaras, Bilea-tó, Szeben. A havasok legmagasabb csúcsára (2550 m) mentünk föl lanovkával. A hőmérséklet nem volt valami banánérlelő, de szerencsére mindenkinél volt új korondi gyapjúpulóver. Ezt a látványt végképp nem lehet leírni. Még a fényképek sem adják vissza. Fönt 2500m-en van a Bilea-tó, melynek vizéből inni lehet. A csúcsot néha a száguldó köd és a felhők elfedik. Néha az előbukó nap sugarai végigsimítják a vad sziklák csipkés oldalait. Növényi és állati életnek nem sok nyoma van. Csak a birkák legelnek ezrével a meredek sziklafalon. Alattunk ezer méter mélyen egy patak száguld lefelé és még lejjebb vízeséssé tágul. Földi paradicsomban vagyunk. Egy kortárs marosvásárhelyi művész szerint ez egy más bolygó. Minden nyugodt és csendes. Csak a patak zubogását és a szél vad zúgását lehet hallani. Ezen a helyen az ember tényleg úgy érzi, hogy átöleli az Isten. A tenyerén hordozza, és bár csak egy porszem, mégis gondját viseli. Csodálatos élmény volt.

Sajnos, nagyon kevés időt tölthettünk itt. Mégis elég sokat töltöttünk ahhoz, hogy csak estére érjünk Szebenbe, így a városból és a város melletti skanzenből nem láttunk semmit. A városi kemping még magyar viszonylatban is iszonyú drága volt, úgyhogy továbbmentünk és a szomszéd falu szélén vadkempingeztünk. Egy patak csobogott mellettünk. Reggel kecskemekegésre ébredtünk, mert legelő közepén vertünk sátrat az éjszaka. Korán indulnunk kellett, mert sok látnivaló volt még előttünk. Első állomásunk Vajdahunyad volt, ahol a régi palotát megnéztük. Sajnos fényképeink igazolják, mennyire nem törődnek a románok ezekkel a magyar vonatkozású értékekkel. Utunk Déva vára mellett is elvitt, de fölmenni sajnos nem volt időnk, bár gyönyörű onnan is a kilátás. Délután 5 órára értünk a Belényes melletti Medve-barlanghoz. Szerencsére utolsó csoportként még bemehettünk és megnézhettük a cseppkőbarlangot. Arról nevezetes, hogy a világon hat darab olyan 17000 éves medvecsontváz van, ami épen, egészben megőrződött, és itt van az egyik. Innen kapta a barlang is a nevét.

Másnap délelőtt indultunk haza. A határon könnyen átjutottunk és délutánra már itthon is voltunk. István atyával nagy örömmel üdvözöltük egymást és egy kis ajándékot is hoztunk neki emlékbe. A kipakolás után érzékeny búcsút vettünk sofőrünktől, Ernőtől. Nagyon jól összebarátkoztunk vele. Ez nem volt nehéz, mert rettentő

kedves, segítőkész és tettrekész ember. Ilyen jó sofőrrel még egyikőnk sem utazott. Természetesen neki is ajándékoztunk valamit.

Ez a tábor – mint ahogy a nyár és ez a levél is – véget ért, de élményekben gazdagon, és újabb élményekre éhesen várjuk a következő nyarat és a következő tábort. Még nem tudjuk, hova megyünk. Lehet, hogy elfogadjuk Papp László atya meghívását, és újra Erdélyt választjuk, csak más úticéllal. Mindenesetre a levél végén köszönetet kell mondanunk személy szerint Lánszki Anitának, aki már ötödik éve szervezi nekünk ezeket a táborokat, valamint mindazoknak, akik bármiben a segítségünkre voltak. Bízunk benne, hogy lesz folytatás, és öregkorunkban lesz mire visszaemlékezni. Üdvözlünk minden kedves olvasót!

(Egy szemtanú elbeszélései alapján.)

Kriesch András

VÁNDORTÁBOR '95

„Farkas a mezőn"

Sári (aki jelenleg katona)

Idén is felkerekedtünk, de már külföldre! Célunk az indulásig Isztria, de a horvátországi háborús helyzet miatt egy óra alatt megváltoztattuk az úticélunkat. Irány Erdély!

Sofőrünk, Egri Ernő (a legjobb sofőr) induláskor értesült róla, hogy nem délnyugatnak, hanem keletnek megyünk, de nem bánta, mint ahogy azt sem bánta, hogy 22 óra helyett 01 órakor indultunk, hogy a buszt teljes mértékben belaktuk, beszemeteltük (egy-két angyal kitakarított), hogy néhány éjszaka a buszban aludt, hogy velünk volt jóban, rosszban. Ő volt az orvosunk, hordárunk, rakodómunkásunk, szakácsunk és még ki tudja mi minden.

Első nap megnéztük Kolozsvárt és a Tordai-hasadékot. Anikó és Kristóf felmásztak a szakadék falára, így csak 2 órát vártunk rájuk. Fantasztikus látványban volt részük (legalább nekik). Menet közben nem unatkoztunk, Sári és Levi mindig elszórakoztattak éneklésükkel, táncukkal és fárasztó poénjaikkal. Megérkeztünk Nagyenyedre – a testvérplébániánkra –, megismertük Papp László atyát, akiben egy igazi, vérbeli vállalkozó veszett el. (Pl. vett egy szállodát.) Sokat fáradozik a hívekért, különösen az idősekért és az ifjúságért. A fiataloknak felszerelt egy teljes

stúdiót, így a BEATORLÓK tagjai elbűvölve ott tanyáztak órákon keresztül. Levi dobolásától már menekülni kellett.

Egyházközségük „haldoklik": az első félévben mindössze egy keresztelés volt, a másodikon mi is részt vettünk Bálint atyával (OSB). Német apácanővérek tanították nyáron a vállalkozó kedvű gyerekeket a német nyelvre, ekkor a plébánia egy része átalakult nyelviskolává.

Első este Viki rosszul lett, de sebaj, Anikó kezelésbe vette. A fiúk csak EBOLÁSnak hívták, nem tudták, még mi vár ránk az utolsó napokban.

A vacsoránk viszont fejedelmi volt. Paprikás krumpli vegyes salátával, majd desszertként saját szedésű főtt kukoricát ettünk.

László atya nagyon megkedvelt minket, (mint ahogy mi is őt) és meghívott jövőre, sőt vállalná a havasokban a túravezető szerepét is.

Ellátogattunk Gyulafehérvárra és megnéztük Erdély egyetlen katolikus püspökségét. Miközben bámészkodtunk és fényképeztünk, Rizsa orgonált. A következő éjszakát Marosvásárhelyen töltöttük faházakban. Fürödtünk a Week-enden, a trambulinról pedig a bátrabbak ugráltak. A legmagasabbról csak Kristóf és Maja mert leugrani. Bazsi rendületlenül ostromolta a félős lányokat, hogy próbálják ki a repülés örömeit, de sikertelen maradt minden erőfeszítése. Itt Levi lett rosszul, fájt a feje, zsibbadt a szája. Megijedtünk „hátha agyvérzése van". Anikó most sem hagyott cserben minket, aztán többen próbálkoztak bioenergia átadással. Este az ügyeletes éhezőknek tojásos krumpli készült, ami többször is érintkezett a földdel. Főzés közben vettük észre, hogy a fazekunk lyukas. Mire elmosogattuk, kiderült, hogy már használhatatlan. Bazsi rögtön a fejéhez kapott: „Anyukám milyen fazekat adtál?"

Másnap Parajdra utaztunk a sóbányába, itt Sári és Bazsi majdnem lekésték a bányabuszt. Korondon mindenki bevásárolt. Bea, Adrienn, Anikó szennyeskosarat, Dóri kengurut, Móni, Márti nagyköcsögöt vett, így lassan kiszorultunk a buszból. Sokan vettek kötött gyapjúpulóvert, ezért késő ősszel majd ránézésre lehet tudni, ki volt velünk. Fruzsi és Laci több fokost vett, míg Anyuci egy rongyszőnyeggel terhelte a buszt.

A nagy bevásárlás után Szovátán a Medve-tóban próbáltunk lehűlni. Sajnos nem lehetett sokáig benne lubickolni, mert sótartalma meghaladja a tengerekét. Aki nem fürdött, az is beállt a zuhanyzók alatt folytatott harcba. Ha valaki erős és nagydarab, tovább állhat 10 másodpercnél a melegvíz alatt.

Innen felmentünk Bucsin-tetőre, a Kis-Küküllő eredéséhez. A csoportból Noémi, Edina, Csucsu, Ernő, Bálint, István a szállóban laktak, a

többiek faházakban. Itt is volt zuhany és melegvíz, így aki Szovátán nem volt elég harcias, most volt némi esélye a tisztálkodásra. Közben a sötétben készült a milánói makaróni Anyuci és Anikó irányításával, mint általában végig a tábor folyamán. A csapatban voltak különösen éhes tagok (Móni, Márti, Kristóf, Sári). Nekik kis szendvicseket készítettünk, így nem kellett egész úton azt a kérdést hallgatnunk, hogy mikor eszünk már. Szemfüles Bazsi a busz hátuljába csempészett egy üveg lekvárt és ha megéhezett, azt ette keksszel. Ezért az ő hangját nem hallottuk.

Másnap tovább indultunk a Gyilkos-tóhoz és a Békás-szoroshoz. A Gyilkos-tóban csónakáztunk és bár a felügyelő bácsi mondta, hogy nem szabad felállni, Sári fittyet hányt a tilalomra, a csónakban felállt és vezényelni kezdett. Persze ezt az akciót a tó őre azonnal lefújta.

A tóparton kisfiúk havasi gyopárt árultak, mondanom sem kell – ismét beindult a vásárlási láz. Klári, Bea, Judit is nagy üzletet vélt felfedezni, alkudoztak rendesen. Végül az összes gyopárt felvásároltuk. A kisfiúk nagyon boldogok voltak, párszor összetalálkoztunk velük és hálából hangosan, vidáman ránk köszöntek, integettek. A Békás-szorosba gyalog ereszkedtünk le, csodálatos élményt jelentett, kivéve a motorinától bűzölgő teherautókat. Kattogtak a fényképezőgépek. Néhányan fürdőztek a patakban, a többiek ismét vásároltak. Aki eddig még nem vett pulóvert, most behozta lemaradását. (Judit, Bálint, Levi, István, Klári rögtön 4 db-ot vett.) Sofőrünk, Ernő is vásárolt meglepetést és születésnapi ajándékot. Szegény felesége úgy tudta, hogy Isztrián nyaralunk.

Este nagy hidegben érkeztünk a Szent Anna-tóhoz. Alkalmas táborhely hiányában épp készültünk odébb állni, amikor egy szerencsés véletlen folytán találkoztunk Ildivel és Nathalieval. Gyorsan összecsomagoltak, és most már velünk folytatták az utat. Bálványoson végre találtunk megfelelő kempinget, de már késő volt a főzéshez, így az étteremben ettünk fatányérost.

A Viki-féle fertőzés első áldozata Bea lett, aki vacsora után már rosszul érezte magát – még nem hoztuk összefüggésbe a két esetet.

Másnap végre mindenki addig aludt, ameddig akart, ezért 14 órára fejeztük be a reggelit. Közben Tomi, Maja, Laci feszülten hallgatta a sportösszefoglalót. Nyert a FRADI – örömükben ugráltak, táncoltak. Tomi megfogadta, ezentúl ő mosogat a táborban. Nekem ez nagy megkönnyebbülést jelentett, legalább ezért nem kell könyörögnöm többet.

Rövid kirándulásra indultunk a várba. 1300 m-re volt a szállásunktól, de az út kb. 2–3 órát vett igénybe. Rendkívül meredeken másztunk.

Innen busszal ismét elmentünk a Szent Anna-tóhoz, ahol a fiúk és Évi megmártóztak, a többiek megnézték a Szent Anna kápolnát. Medvéket nagy sajnálatunkra nem láttunk.

Gabesz volt az ügyeletes legendamondó – ő mondta el a Tordai-hasadék, a Gyilkos-tó és a Szent Anna-tó legendáját. Csupa véres tragédia.

Megmásztuk a Torjai-büdösbarlanghoz vezető utat. A barlang egy kis bemélyedés, ahonnan kénhidrogén gáz szivárog. A barlangban tartózkodás forró érzés, amellett gyógyító és fiatalító hatású. (Anyuci, Klári rögvest beült.) Európában egyedülálló.

Ismét Bálványoson aludtunk, ahol a betegek száma megugrott: Adrienn, Edina, Judit, Évi, Dóri. Ekkor gyanúnk az ivóvízre terelődött. Senki nem mert forralatlan vizet inni. A fiúk jobban bíztak egyes rövid-italokban és Sári vezetésével megtették a kellő óvintézkedéseket. Míg 3 bográcsban rotyogott a borjúhússal készült gulyásleves, a beteg lányokat is rábeszéltük némi gyomorkeserűre. Egy óra múlva különösen jó hangulatban tértek vissza. Ezen felbátorodva az egészségesek is lementek egy-egy féldecire, köztük én is. Sári a gyakorlatlanoknak szemléltető oktatást tartott, így lefekvés előtt ő volt a legjobb kedvű.

Reggel 6-kor keltünk, 8-kor indultunk – rekord teljesítmény – de csak az étteremig jutottunk el, ahol sokan folyamodtak ismét az „ősi gyógymódhoz". Ennek ellenére újabb tagokkal bővült a betegek száma (Józsi, Laci, Anikó).

Ezen a napon jártunk az egyik legcsodásabb helyen, a Fogarasi havasokban. A lanovkázás nagy élményt jelentett mindannyiunknak, „különösen" Istvánnak és nekem. Sajnos külföldieknek tripla annyiba került a jegy, így némi cselhez folyamodtunk. Mivel István beszélt valamennyire románul, előre küldtük vele Klárit és Beát, hogy adják ki magukat románnak. A terv sikeresnek bizonyult.

Délután érkeztünk Szebenbe, ahol sok időt elvesztegettünk a pénzváltással, ezért nem tudtuk megnézni a Dumbravat, gyorsan szállás után kellett néznünk. Találtunk egy táborozásra kiváló területet, de a társaság egyes tagjait (Fruzsi, Laci) megijesztették, hogy éjszaka a parasztok megtámadnak minket. Kitört a pánik (jó magyarokhoz illően), és óriási vita alakult ki a további teendőket illetően. Bazsi, Gabesz, Józsi kijelentette, ők el nem mozdulnak, mert már felverték a sátrat. Kristóf, Levi is csatlakozott az aggódókhoz, a lányoknak mindegy volt, mi történik. Laci belenyugodott, hogy maradunk, de éjszakai őrséget akart szervezni. Senki nem jelentkezett nála őrszolgálatra, mire kijelentette, hogy ő fog

bicskával egyedül őrködni. Egy óra múlva édesen aludt. Sajnos a veszekedés felkeltette Anyuci és Klári félelmét, ezért ők egész éjjel nem aludtak, minden neszre kinéztek a sátorból, és az arra csavargó kutyákat farkasoknak vélték. Riadtan szóltak: „Farkas a mezőn!"

Reggel egy pásztor terelte felénk a nyáját, az sem agyonütni akart minket, hanem pálinkát kért. Gabesz a kecskenyáj láttán fellelkesülve kiabált: „Judy, gyorsan állj be a kecskék közé! Csinálok egy fényképet." Judit felháborodva válaszolt:„ Állj be te!" – Ennyit a romantikáról. Anikó bezzeg nem volt rest. Rohant a kecskék után, hogy le tudja fényképezni őket az utókornak.

Az állatok megcsodálása után mosakodtunk a patakban, reggeliztünk, bepakoltunk a buszba és elindultunk Vajdahunyadra. Sajnos még mindig nőtt a betegek száma, már tudtuk, ez nem a víztől van. (Ildi, Maja, Rizsa) Következő állomásunk a Medve-barlang volt, ahol igen lehangoló, hogy csak román nyelvű idegenvezetés folyik. Szerencsére István tolmácsolt nekünk, amit persze a románok nem vettek jónéven. A barlang alatt húzódó patak partján vertük fel utolsó táborunkat. Este tábortüzet raktunk, Józsi gitározása mellett énekeltünk. Kristóf, az est másik művésze előadta az Akácos út című dalt recitálva, majd tánc következett (Évi, Sári, Levi, Kristóf). Noémi reggelig őrizte a tüzet, mintegy megemlékezésképpen az őskorra és az ősemberre.

Délelőtt hosszas és szakszerű bepakolás után (Bazsi, Sári, én) elindultunk hazafelé. A határon hamar átértünk, de aztán kétóránként megálltunk. Telefonálni, vásárolni, Edinát Üllőn letenni. Így délután kb. 5 órakor hazaérkeztünk. Ernőtől elbúcsúztunk, István atya üdvözölt minket, kipakoltunk a buszból és bepakoltunk az alsó hittanterembe, ahonnan aztán napokig pakolásztunk. Adrienn, Dóri, Anikó annyi mindent vásárolt, hogy nem tudtak segítség nélkül hazamenni.

Mióta megérkeztünk csak nosztalgiázunk. Megérte kimenni!
Ezúton is szeretném megköszönni a Fővárosi és XI. Kerületi Önkormányzatnak, Egyházközségünknek és az AKTK-nak anyagi támogatását.

Remélem, azoknak a fiataloknak is kedve támad jövőre velünk jönni, akik idén még nem szánták rá magukat.

Lánszki Anita

JA! A túrán használt útikönyv elveszett. Ráadásul kölcsön könyv volt. Ha véletlenül valamelyikőtöknél lappang, hozza vissza! Kösz, L. A.

Így nyaraltunk mi, Don Bosco-sok!

Egy-egy tanév és az évközi nevelés tökéletes befejezése, próbatétele és megkoronázása a nyári tábor.

Iskolánk ebben is büszkélkedhet, hiszen '95 nyarán 8 tábor indult az ország legszebb tájaira.

A legkisebbek Balatonmáriafürdőn, még a viharos balatoni hajókázást is kipróbálták; Csókakőn a sok-sok verseny, játék közben lovagoltak, jótékonysági koncertet adtak a negyedikesek; a füzérradványi táborból a Zemplén üzenetét és e táj köveiből készített gyűjteményt hozták magukkal gyerekeink. Az ötödikesek kerékpárral bebarangolták az Őrséget, és több mint 230 kilométert kerekezve felkutatták a néprajzi kincseket. A képzőművészek a Balaton partjáról, és Badacsonyból hozták élményeik mellett szép rajzaikat, a honismereti tábor Péccsel és környékével ismerkedett, a természetismereti tábor bázisa Sopron volt, a vándortáborosok a Mátra hegyeit járták, útba ejtve a Kékest is.

A táborok előkészítése a legzsúfoltabb április-májusban zajlik és a felmérések, dolgozatjavítások közben torok szorítva írjuk a pályázatokat, szívdobogva várjuk az eredményt és izgulunk, hogy minden jól sikerüljön. Izgulunk, és mégis évről évre vállaljuk, mert a gyerekekkel ilyen körülmények között eltöltött idő felbecsülhetetlen, pótolhatatlan értékű. A tábor helytállást kíván gyerektől, felnőttől, sok-sok lehetőséget ad játékra, elmélyült egyéni vagy vitatkozó, vidám csoportos beszélgetésre. Mindannyian megméretünk a napi egymásért végzett munkában. Nagyon sokszor előfordul, hogy az a gyerek, akire az osztályteremben kevesebb figyelem jut, itt a középpontba kerül ügyességével, humorával, gyakorlati érzékével. Minden tábor más-más hangulatú, helytől, témától, a résztvevő gyerekektől és főképpen a tábort vezető tanártól függően.

Jómagam a vándortábor elkötelezett híve vagyok. Bár a körülmények évről évre romlanak, mégis hiszem, hogy egy-egy életkorban többé megismételhetetlen, igazi, természet és hazaszeretetre nevelő próbatétel.

Idén a Mátra „Kéktúra" útvonalát járta be kis csapatunk, nagy-nagy hátizsákokkal kétnaponta új táborhelyet keresve. Az erdei körülmények a legegyszerűbbek: vizet a forrásból hordunk, a patakban fürdünk, sátorban alszunk, magunk főzünk és mosogatunk,

esténként a tábortüzet körülülve nem akaródzik aludni menni, pedig álmunkat még éjjeli őrség is vigyázza.

Gyerek és tanár nemcsak a kilométertől fárad el, hanem a sok-sok élménytől is. Hiszen a nomád élet kiapadhatatlan forrása a vidám együttlétnek. Pihenőnap nincs. Tájékozódási verseny, számháború, bátorságpróba, tábortűzi műsorok készítése, a környék szép kirándulóhelyeinek felkeresése a program. Ilyen „pihenőnapon" túráztunk Ágasvárra. Útközben csodálatos és váratlan élményben volt részünk a fallóskúti Mária kegyhelyen. Az erdő mélyén megbújó, csupa virág kápolnában éppen délre, és mivel Péter-Pál ünnepe volt szentmisére harangoztak, mikor odaértünk. A szentleckét közülünk egy kislány olvasta fel, az evangélium és az atya szavai aktuálisan hozzánk szóltak.

Másképp volt váratlan élmény a Mátraháza–Ilona völgyi út. Meleg, napsütéses időben indultunk, hatalmas hátizsákjainkkal, ám hirtelen nagy vihar kerekedett. Dörgött, villámlott és hullott az égből először a nagyszemű jég, majd a kiadós eső. Egy idő után már minden mindegy ilyenkor, hiszen szó szerint bőrig ázva gyalogoltunk. Utunk az Ilona völgyi vízesés mellett vezetett le a szurdokba. Embert próbáló feladat volt a sziklás, csúszós, agyagos úton leereszkedni. Ezt esés nélkül képtelenség volt megúszni, de csodák-csodája senkinek még a kisujja sem görbült meg. Megérkezésünk annál nagyobb csapást jelentett élelmiszerkészletünk számára, mert a társaság ázottan, éhesen az egyetlen száraz helyre, a konyhába vette be magát és 3-tól ½ 6-ig egyfolytában evett. Akkor is csak azért hagyták abba, mert híre jött, hogy felszáradt a pálya és lehet menni focizni. Az izgalmak éjszaka is folytatódtak! Elraboltak egy kislányt! Bár sok gyerek, mikor keltegettük, csak annyit mondott: nem baj és horkolt tovább. A legbátrabbaknak sikerült kiszabadítani az elveszettet és a váltságdíjnak szánt csokoládét is vidáman elfogyasztották.

Az út végén az egri Bazilikában adtunk hálát a felejthetetlen napokért, majd a strandon mostuk le az út porát. Egy-egy ilyen tábor emberközelségbe hoz tanárt, diákot. Igazzá, megéltté válik az elmúlt tanév és hallatlan erőt ad tanárnak, diáknak a következő év újrakezdéséhez, mert ÉRDEMES!

Balogh Lászlóné
tanár, Don Bosco Katolikus Általános Iskola

A nyári táborozásokat támogatta Budapest XI. Kerületi Önkormányzata és a Don Bosco Iskola Alapítvány

Mint kiválasztott

A nemzetközi ministráns találkozó, Szent Péter városában, augusztus 25. és 31. között lett meghirdetve. A Budapest-Esztergom egyházmegyéből négy busznyi „legénység" indulhatott. Az indulást megelőző készülődés számomra igen izgalmas volt, mivel ministráns vezetőm – Vas Zoli – erre az utazásra két társammal együtt engem is jelölt. A végső döntés a krisztinavárosi plébánián tett vizsga után született.

Azt a jó hírt, hogy engem választottak, az anyák napi szentmisén hallottuk meg. Emlékszem rá, hogy ott álltam az oltár előtt, ministráns ruhámban és nem törhettem ki ujjongva és tapsolva, hanem fegyelmezetten kellett végigvárnom a szentmise végét. Anyukám fent állt a kóruson és örömében csak sírt. Azt mondta, hogy ez egy nagyon csodálatos ajándék a jó Istentől pontosan ezen a napon.

Tudom, hogy a Mennyei Atya jósága és István atya anyagi segítsége kellett ahhoz, hogy én legyek az a kiválasztott, aki Rómában, II. János Pál pápa előtt képviselhettem az albertfalvai ministránsokat. Ezt most itthon és az Örök Városban is imával köszöntem meg.

Élményeim több száz oldalt kitennének, így csak a pápával való találkozást szeretném részletesen leírni. 29-én reggel ½ 7-kor keltünk. Mosakodás, ima és reggeli után a Szent Péter térre mentünk. Mindenki nagy izgalommal foglalta el a helyét. Énekléssel, imádsággal és nagy őrjöngéssel vártuk, hogy a híres erkélyen megjelenjen Szent Péter mai utóda. Egy olasz rendező felolvasta, hogy kik jöttek el. Amikor egy ország neve elhangzott, óriási kiabálást és fütyülést lehetett hallani azoktól, akik onnan jöttek. Mindenki a saját nyelvén énekelt egy olyan dalt, amit a pápának hoztak, és ebben kifejezték a mondanivalójukat, kérésüket. Olyan himnuszféle volt. Mi magyarok a „Béke napja közel..." című éneket énekeltük. Végre elérkezett a nagy pillanat. A pápai autó körbe ment a Szent Péter téren és a Szentatya áldást osztott. Ekkor nagy tapsvihar tört ki, mint a focimeccseken. Miután fölment a baldachin alá és leült, még mindig nagy tapsvihar volt. Felemelte a kezét és csend lett. Félelmetes volt. Akkor arra gondoltam, Jézus így csendesítette el az őrjöngő tengert. A pápa előttünk még két más nyelven beszélt és akkor megszólalt magyarul:

– Kedves magyar ministránsok! Örülök, hogy veletek is ...

Nem tudta végigmondani, a magyarok elkezdtek tapsolni. Akkor megint feltette a kezét. Ismét csend lett.

– ... találkozhatok. Szolgáljátok az Istent hűségesen!

Ismét taps töltötte be a teret.

– Nagyon kedvesek vagytok – szólt a Szentatya, amire aztán vastapsot kapott.

A délelőtt a nemzetek köszöntésével telt el. Nagyon sok biztatást, segítő szót hallottam és kaptam a minket elkísérő atyáktól. Hálás szívvel gondolok mindenkire, aki bármilyen szolgálattal segített vagy kísért végig a zarándoklaton. Ennek ellenére a Szentatya szavai vannak igazán a fülemben és remélem, hogy csak nagyon soká' fogom csak elfelejteni, akkor, ha már nem ezekre lesz szükségem, kinövöm őket. Hiszem azt, hogy amikor már felnőtt leszek, akkor is megkapom valakitől, valahonnan azt a pár szót, ami állandóan ébren fog tartani a szolgálatban.

Istennek legyen azért hála, hogy már minden gond nélkül itthon is vagyunk.

Murányi Máté
14 éves

Szerzetbe lépés

Mikle Sándort (Sanyóka) nagyon jól ismertük már évek óta. Amikor Albertfalvára költöztek, Sanyi rögtön kezdett hittanra járni és nagyon buzgó ministráns volt. A 8. osztályba járt, amikor Ágoston atya tartott lelkigyakorlatot Albertfalván. Ezekben a napokban sokszor beszélgetett vele, majd meghívására több napra Esztergomba ment. Ezek után nem csodálkoztam azon, hogy az általános iskola elvégzése után az esztergomi Ferences gimnáziumba jelentkezett. 1995. júniusában érettségizett a Ferencesek esztergomi gimnáziumában. Szeptember 3-án öltötte magára Szent Ferenc követőinek szerzetesi ruháját. Rendi neve: Fr. Levente. Szeptember 5-én kelt levelében így számol be erről az eseményről: „Szeptember 3-án, vagyis elmúlt vasárnap volt a beöltözésünk. Nagyon megható volt a szertartás, amely keretében ránk adták Szent Ferenc követőinek ruháját... Az itteni életünk középpontja az imádság. Természetesen közösen végezzük a zsolozsmát, minden napszakban. Még éjszaka is felkelünk, hajnali 2 órakor, hogy a Matutinumot (éjszakai imaóra) elmondjuk. Ezen kívül minden reggel együtt ünnepeljük a szentmisét... Szeretettel és imával gondolok mindenkire Albertfalván..." Mi is segítsük őt imáinkkal.

István atya

MINISTRÁNS TÁBOR PÉLIFÖLDSZENTKERESZTEN (ahol mi, albertfalviak nyertük meg a kupát)

Hétfő. Óránk csörgése ébresztett fel bennünket, amit előző nap állítottunk be, hogy időben felkeljünk az indulásra. Reggel 1/2 8-kor már mind a nyolc ministráns (Domi, Gyuszi, Imi, Laci, Marci, Máté, Petykó, Sanyi) a templom előtt volt, kivéve vezetőnket, Zolit. Aztán 3/4 8-kor ő is megérkezett.

Dorogig Volánbusszal mentünk, majd gyalog indultunk a tábor felé. Az úton odafelé sok minden történt. Domi – egy tréfás kedvű ministráns – fogott egy egeret. Imi pedig egy siklót.

Péliföldszentkereszten egy régi fegyházban volt a tábor központja, nekünk is itt volt a szobánk. Mikor megérkeztünk, pihentünk egy kicsit, de rögtön következett az első program, a bemutatkozás. Kilenc csoport volt, mindegyikben 5–10 ember. A bajótiak kezdték, aztán sorra többiek: Muzsla, Szombathely, Óbuda, Újpest, Csepel, Balassagyarmat, Albertfalva. A táborvezető is bemutatkozott Béla atya személyében. A finom vacsora a plébánián volt, ami 100 méterre volt a tábortól. Vacsora után Béla atya elmondta, hogy az egész hetet pontozzák, a szobarendtől kezdve a magatartásig mindent. Volt egy kis szabad idő. 10-kor volt a takarodó. Kb. fél 12-kor lefeküdtünk aludni.

Kedd. Hét órakor Gabó atya ébresztőt trombitált. Az öltözködés után reggeli torna következett. A tornát másodvezetőnk „Sári" bácsi (Sáros Attila) tartotta. A torna végén imádság és reggeli következett. A reggeli végén Béla atya elmondta az aznapi programokat és kihirdette a szobarendet. Albertfalva 10 pont. A többieknek csak 9 pontot sikerült elérni. A délelőtt vetélkedővel és elmélkedéssel telt el. Délután a szentmisén Albertfalva olvasott fel. A misét szellemi vetélkedő követte. A kérdések között keresztrejtvény is volt. Aztán vacsoráig fociztunk. Vacsora után Béla atya elmondta, hogy a délelőtti vetélkedőt Bajót, a délutánit pedig Albertfalva nyerte!

Szerda. A reggeli imádságot Gabó atya tartotta, majd a reggeli elkészítésében mi, albertfalvaiak segédkeztünk. Zsíroskenyér volt hagymával. Az ezt követő vetélkedőt ügyesen oldottuk meg, több lapon voltak felsorolva a kérdések, mindegyikre tudtunk válaszolni. Ebéd előtt Béla atya még beszélt az árpádházi szentekről. A nagyon finom ebéd után, ami bablevesből és tojásos nokedliből állt, volt egy kis pihenő még a következő vetélkedő előtt. A vetélkedőn a délelőtt

elmondott információk megértésének ellenőrzése volt a cél. A vacsora elkészítésében Bajót segédkezett. A lámpaoltásig lehetett még egy kicsit focizni, de a játék végén takarodó volt.

Csütörtök. Már tegnap este elmondták, hogy ma a kis Gerecse hegységet fogjuk megkerülni. A reggelinél mindenki kapott egy szendvicset és egy kis szalonnát. Ez volt ugyanis az ebéd, mert egész napos túrára mentünk. Az erdőben először egy kis ösvényen haladtunk, amíg el nem érkeztünk egy vágáshoz. Itt az erdő 5 méter szélességben ki volt irtva nyílegyenesre, kb. 3 km hosszan. Itt haladtunk, míg megérkeztünk egy táborhoz, ahol hosszabb pihenőre megálltunk és megebédeltünk. Még egy kicsit mentünk előre, de ahogy egy tisztásra értünk, sportvetélkedő következett. A versenyben fagránáttal kellett célba dobni, és ötszemélyes váltófutás is volt. Jót szórakoztunk azon a feladaton, amikor két gyereknek a homloka közé szorítva kellett egy kislabdát elvinni a célig, meg vissza. Ennek végeztével hazamentünk.

Péntek. Ezen a reggelen mindenki izgatottan ébredt, mert aznap volt az egész hét értékelése, és a győztesnek a kupa átadása. Az értékelés a reggeli után következett. Béla atya hátulról visszafelé hirdette ki a végső eredményt. Mikor a harmadik helyezést említette, és a mi nevünket még nem mondta, már nagyon boldogok voltunk. A második helyezés előtt ezeket a szavakat mondta: A táborhoz legközelebb eső település lett a második, a bajótiak. Ekkor tudtuk meg, hogy mi lettünk az elsők! A kupát Zoli vette át. Éjszaka még virrasztással egybekötött imádkozás is volt. Gyuszit igen nehezen tudtuk felkelteni ehhez a programhoz.

Az utolsó ebéd egy kicsit bonyodalmas volt, mert az ebédet szállító cég kevés petrezselymes krumplit szállított a táborba, de a rántott hús kenyérrel is jó volt.

Hazaérve az egész csapat bement István atyához, és elmondta a jó hírt.

István atya a következő vasárnapi fél kilences szentmisén még egyszer gratulált, és a híveknek is bemutatta a kupát a mise végén.

Kiss Márton és Kiss Gyula 7. és 5. osztályos ministránsok

Év közben a ministránsok szombaton délután tartanak foglalkozást, s ez ½ 3 órakor kezdődik. Minden olyan fiatal fiút szeretettel várnak maguk közé, aki komolyan gondolja az oltár körüli szolgálatot.

CSALÁDOK TÖBBNAPOS LELKIGYAKORLATA

Plébános atyánk közel hat éve hirdette meg a „fiatal házasok" hittanját. Az akkor összejött néhány család alkotja a magját az azóta is működő házas közösségünknek. Havonta összejövünk beszélgetni, imádkozni, egymást lélekben erősíteni. Időnként gyermekeinkkel együtt is szervezünk közös programokat, kirándulásokat.

Idén fogalmazódott meg először az igény, hogy jó lenne nyáron néhány napot együtt eltölteni úgy, hogy miközben jól érezzük magunkat, igyekszünk sokat együtt beszélgetni, imádkozni.

Előzetes nézegetés, helykeresés alapján Bajótra esett a választásunk, erre a Gerecse hegységben lévő kedves ifjúsági lelkigyakorlatos központra.

Sajnos, mire a konkrét készülődésre került a sor, nem minden családnak sikerült időt és módot találnia, hogy eljöjjön. Mi, akik végül is együtt éltünk négy napot (Medgyessy, Kindelmann, Riszterer és Bató család) nagyon jól éreztük magunkat.

Noha ellátásunkról magunknak kellett gondoskodni, s több mint egy tucat kisgyermekkel voltunk (a három hónapostól a nyolc évesig), mégis délelőttönkint és az esti fektetés után sikerült az előre kijelölt témákat „csoportmunkával" megvitatnunk.

Plébániánk nagyleány köréből Kovács Ágit és Wahutka Katit vittük magunkkal gyerekvigyázónak, akik kedvesen, ügyesen nemcsak a gyermekeinket kötötték le, ha szükség volt rá, hanem igazi segítőink voltak mindenben.

Győző, a már tőle megszokott ötletes, jókedvet fakasztó vetélkedőkkel gazdagított bennünket; időnként csak a kicsinyeket vonta be a játékba, de volt, hogy a családok küzdöttek egymással mindegyikünk óriási derültségére. Például, el lehet képzelni a mamákat, ahogy bekötött szemmel fagyott csokit esznek késsel-villával apróságaik nagy buzdítása közepette.

Gyermekeinknek terven felül sikerült megmutatni a falusi turizmus sok-sok báját, láthattak nyári tiszta csillagos égboltot, néhány napos kismalacokat, kis nyuszikat, no meg egeret.

Az egér históriával kapcsolatban még valószínűleg többször fogjuk emlegetni, hogy egy szép hajnalon Brigittáék miként hajtottak be szobájukból az egyetlen melegvizes fürdőbe egy valódi egeret, s ezt Kindelmann nagy vadász módjára miként fogta meg reggel egy törülközővel. Aztán, gyermekeink nagy ijedségére és ámulatára az

ártatlan jószág a pince felé nyert egérutat. Így csemetéink láthattak egy valódi egeret, mely képzeletükben legalább oroszlán nagyságúra kerekedett. Szóval kalandunk volt bőven, s ami azért fontosabb, komoly, szép élményünk is.

Utolsó délelőtt meglátogatott bennünket István atyánk, s vele a családpasztoráció sok-sok lehetőségéről, feladatairól beszélgettünk. Végül egy nagyon bensőséges hálaadó szentmisével fejeződött be a családjaink lelkigyakorlata.

Bató András és Márti

A fiatal házasok összejövetelei nyitottak, mindenkit szeretettel várunk! Megbeszéléseinket általában egy hónapban egyszer, hétfői napon tartjuk.

Mónika hite

Szomorú történetet vitt képernyőre a televízió „Katolikus Krónika" című műsora. Lauer Tamás és fiatal felesége szerencsétlen balesetét. A házaspár szabályosan közlekedő Trabant gépkocsija összeütközött az országgyűlés elnökét kísérő rendőrségi motorossal. (Mint a legújabb híradásokból tudjuk, a motoros nem használt megkülönböztető jelzést.) A férj könnyebben sérült, a fiatal asszony súlyos és életveszélyes állapotban került a miskolci kórházba. Az újságok több ízben tudósítást adtak a szerencsétlen asszony állapotáról. Az egész ország aggodalommal kísérte figyelemmel a még három hét múlva is kómában lévő Mónika állapotát. Huszonegy nap eszméletlenség után magához tért, megismerte környezetét. Beszélt és a betegágyán feküdve mondott köszönetet azoknak, akik őérte imádkoztak Istenhez felgyógyulásáért. Már korábban megtudtuk, hogy a Lauer házaspár mélyen vallásos, hívő katolikus. A három hétig élet-halál között levő asszony végre szólni tudott és boldog volt, hogy a gondviselés segítette őt abban, hogy fel tudott állni a betegágyból.

Teste súlyos károsodást szenvedett, végtagjai több helyen eltörtek, de Mónika hite töretlen maradt.

Nagy Béla

A nyugdíjas klub döngicsélői

Nagy érdeklődéssel és különös belső aktivitással érkeztek a nyugdíjasok május egyik délutánján az albertfalvai Közösségi Házba, ahol megtartottuk az Albertfalvi Keresztény Társas Kör Nyugdíjas Klubjának alakuló ülését.

A sok ismerős arcot látva többen felbátorodtak, és ez elég volt ahhoz, hogy a kicsit félénkebbek feloldódjanak. Az elnök úr kérésére plébános atyánk megáldotta a beinduló Nyugdíjas Klubot, és így indultunk el külsőleg félszegen, de olyan belső intenzitással, ami csak a rendszeres találkozásokon látszott meg. Ötlet- és humorgazdag beszélgetések alkalmával alakult ki – és még nem véglegesen –, hogy kb. milyen elképzelésük van, és ebből mit lehet megvalósítani és hogyan. Az első látásra igen aktív és vállalkozó emberek lelkesedése később alább hagyott és előkerültek a valóban stabil, megbízható emberek.

Egyik legnagyobb élményünk az volt, mikor klubnevet akartunk választani. Fantáziadús és igen szellemes javaslatok kerültek elő, pl. Őszikék, Árpád-kör, Bagolyvár, Aranykor, Teérted, Döngicsélő. Beszélgettünk, nevettünk és próbálgattuk a neveket, amikor is odaérkeztünk a Döngicsélő elnevezéshez. Akkor tört ki igazán a jókedv, amikor kitaláltuk, hogy mi ezentúl össze fogunk járni döngicsélni. Klubunknak azóta sincs neve, de ez a délután nagyszerűen telt el.

Ez a Nyugdíjas Klub nyugodt hely, itt mindenkinek van ideje a másikra, itt bárki előállhat az ötleteivel, játszunk, vetélkedünk, kézimunkázunk, süteményt eszünk, teát iszunk és minden hónapban megünnepeljük azokat, akiknek névnapjuk volt. Ünnepeink családiasak: tortával, puszival és az ünnepeltek kívánságműsorával telnek. Az egyik ilyen ünnep alkalmával Nusika látott minket vendégül. A nyári melegben, a teraszon, a magyar nóták éneklése olyan jól sikerült, hogy többen azon aggódtunk, mi lehet most a szomszédok véleménye az amúgy csendes, egyedül élő Nusikáról.

Találkozásaink színesek István kirándulásairól szóló fényképeitől, Katika szavalataitól és Márta néni kézimunka ötleteitől. Buzgó szervezője a beteglátogatásnak és a süteménykészítésnek Margitka, aki a jobb kezem.

Akik még dolgozni járnak, azok egy kicsit később érkeznek. Mi már délután négytől kezdjük a döngicsélést. A Nyugdíjas Klub nyitott, bárki eljöhet látogatóba, hogy a fent írtakat a valóságban is

láthassa. Klubtagnak várjuk azokat, akik keresztények, nyugdíjasok, és akiknek tetszik ez a kis ízelítő. Minden második kedden tartjuk összejövetelünket 16 és 19 óra között. A teljesség igényével álljon itt az 1995. évi naptárunk: **szept. 12., szept. 26., nov. 7., nov. 21., okt. 10., okt. 24., dec. 5., dec. 19.**

A Klub nyugdíjasai időt és megértést kérnek. Én nagyon igyekszem ezeket megadni lelkiismeretem szerint, amennyire csak tudom. Ők nagyon hálásak, nagyon szeretnek és elfogadnak, és ezért is kegyelem számomra az a lehetőség, hogy vezethetem őket.

M. M. Kati

A nyugdíjas klub programjai
a kéthetenkénti rendszeres találkozásokon kívül

Útibeszámolók, ismeretterjesztő műsorok
Az előadások helye: az Albertfalvi Közösségi ház, Gyékényes u. 45–47.

1995. október 10. kedd, délután 5 óra
Izrael, Irak. Filmvetítéssel egybekötött útibeszámoló.

1995. november 7. kedd, délután 5 óra
Madagaszkár, Zambia. Filmvetítéssel egybekötött élménybeszámoló.

1995. december 5. kedd, délután 5 óra
Skandinávia, Svédország, Finnország, Lappföld. Mozgófilmmel és diavetítéssel szemléltetett előadás.

Kirándulások.
Találkozás mindig az Albertfalvi templom előtt ½ 9 órakor.

1995. október 14. szombat
Gyalogos kirándulás a Normafa–Csacsirét–Makkosmária–Budakeszi útvonalon.

1995. november 11. szombat
A teljesen felújított kőbányai Szent László templom megtekintése idegenvezetéssel.

1995. december 16. szombat
Gyalogos kirándulás szánkózással nagyszülőknek és unokáknak. Hűvösvölgy–Pesthidegkúti repülőtér–Virágos nyereg–Hűvösvölgy útvonalon.
Hó esetén kérjük, hozzanak szánkót!

Programjainkra a nyugdíjas klub tagjain kívül is szeretettel várunk minden érdeklődőt!

A Társas Kör hírei

1995. február 28-án megtartott közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy a Társas Kör keretein belül megindítjuk a Nyugdíjas Klubot. Örömmel számolok be arról, hogy a Nyugdíjas Klub elkezdte működését és a Társas Kör egyik legaktívabb csoportja lett. A Klub életéről ebben az újságban rövid cikkben számol be Murányiné Molnár Kati, a klub vezetője. Az év hátralévő részében megrendezendő programjaikról is értesülhetnek újságunkból.

A Nyugdíjas Klub működését, illetve más programjainkat is az elnyert pályázatokon keresztül támogatja a XI. Kerületi Önkormányzat is. Kérem minden Tagtársunkat, hogy amennyiben lehetséges, keressenek további potenciális támogatókat, pályázási lehetőségeket.

Idén nyáron Társas Körünkből egy autóbusznyi fiatal Erdélyben járt, a mi anyagi segítségünket is felhasználva. Két hangulatos beszámolót is olvashatnak útjukról újságunkban.

Folytatjuk az előadások, összejövetelek szervezését, most három programra hívnám fel szíves figyelmüket:

Életünk legfontosabb pillanata, amikor Teremtőnk színe előtt számot adunk földi életünkről. Erre nekünk keresztényeknek fel kell készülnünk, már fiatalon meg kell barátkoznunk a halál gondolatával, s tudatosan harcolnunk kell azért, hogy a halál éppúgy, mint a születés, életünk természetes, elfogadott részévé váljon. Ezért Mindenszentek és Halottak napja előtt

október 28-án, délután 4 órakor a Don Bosco iskola ebédlőjében

a következő három előadás hangzik el a ebben a témakörben:

Sümeg László: A jó halál

Dr. Kerényi Lajos atya: A beteggondozás új útja

Révész Istvánné: A gyógyíthatatlan betegeket gondozó HOSPICE mozgalomról

Szó lesz arról, hogyan bánjunk súlyos betegeinkkel, ha elsősorban lelki gyógyulásukat, az Isten akaratába való belenyugvásukat kívánjuk segíteni, s nem csak testük táplálását, gyógyítását tartjuk szem előtt. Szeretettel várunk minden érdeklődőt ezekre a mindenkit érintő előadásokra.

Másik előadásunk meghívott előadója Erdélyi Zsuzsa, néprajzkutató, irodalomtörténész. 1976-ban jelentette meg *„Hegyet hágék, erdőt lépek"* című könyvét. Ebben régi, népi imádságokat adott közre, melyeket saját maga gyűjtött vidéki útjai során. A könyv megjelenése akkor hatalmas szenzáció volt. A marxista szemléletű irodalmi légkörben hatalmas tett volt megjelentetése! Erdélyi Zsuzsa előadása

1995. november 4-én szombaton délután 4 órakor lesz

Albertfalván, a közösségi házban. Az előadást a csodálatos hangú Ferencz Éva énekei fogják színesíteni. A cím:

Szűz Mária a nép költészetében – eleink imádságai, énekei

Az elmúlt időben a Társas Kör legsikeresebb programjai közé tartozott a zenés kávéházi rendezvény. Ezért idén is

kinyitjuk kávéházunkat.

1995. november 19-én szombaton délután 4 órától

várja szeretettel a kávéház fő szervezője, Lánszki Anita Önöket. Éljenek a lehetőséggel, jöjjenek el a könnyed szórakozást ígérő kávéházba, amely a Don Bosco iskolában lesz.

1995. október közepén beindítjuk báb színjátszó körünket. A színjátszó kör vezetője Büky Zsuzsa. Terveink szerint első betanulandó műsoruk egy betlehemes játék lesz. Ezt karácsonykor fogják előadni a Társas Kör tagjai részére. A báb színjátszó körbe elsősorban az iskolás korú gyermekek jelentkezését várjuk. Gondolom, nem kell hangsúlyozni, mennyire fontos éppen ma – a passzív szórakozást nyújtó TV korában – az ilyen aktív, önállóságra nevelő, kreatív jellegű időtöltés gyermekeink számára. A foglakozások az Albertfalvi Közösségi Házban lesznek, egy később meghatározott időpontban.

Mikor tisztelt Tagjaink kézbe veszik újságunkat az „Albertfalvi napok '95 – Szent Mihály napi búcsú" rendezvénysorozat eseményei éppen javában fognak zajlani. Az idei gazdag eseménysorozat programjáról a plakátokról értesülhetnek. Engedjék meg, hogy felhívjam figyelmüket az Albertfalvi Múzeum egyháztörténeti kiállítására.

Köszönetet mondok azon tagtársainknak, kik előkészítették e gazdag programsorozatot, illetve az Albertfalvai Polgárok Körének, és a Mi Családunk Egyesületének, akikkel idén is együtt szerveztük a jeles napok programját. Kérem kedves Tagtársainkat, aktívan vegyenek részt a továbbiakban is programjainkon.

Kiss Gábor
elnök

Új kiállításra készül Albertfalva

Az elmúlt évben Albertfalva fennállásának 175. évfordulóján emléktáblát helyeztünk el az Építész utcában, a Szellőző Művek egyik csarnokának falán. Annak kívántunk emléket állítani, hogy ezen a helyen jött létre 1914-ben az Első Magyar Repülőgépgyár.

Az első hazai gyártású repülőgépek 1915-ben hagyták el a gyár csarnokait, azaz 80 évvel ezelőtt. Ez adta az ötletet, hogy rendezzünk az Albertfalvi Helytörténeti Gyűjtemény és Iskolamúzeum keretein belül egy kiállítást, a következő címmel:

1915–1995

80 ÉVVEL EZELŐTT KEZDŐDÖTT MEG ALBERTFALVÁN A REPÜLŐGÉPGYÁRTÁS

Az anyag összegyűjtése közel egy évig tartott, melyben nagy segítségünkre volt Winkler László gépészmérnök. Ő a magyar repülőgépgyártás egyik legnagyobb hazai ismerője, aki készségesen állt a múzeum rendelkezésére. A kiállítás két részből áll majd, mely mind a szakemberek, mind a kívülállók, mind a tanulók részére nagy élményanyagot mutat be. Az egyik rész egy közel három négyzetméter területű makett, mely hű kicsinyítésben mutatja be a Szent Gellért tér és az albertfalvi Vegyész utca közötti Dunát a budai partszakasszal. A Szent Gellért tér és az itt kialakított hidroplánállomás volt ugyanis az első magyar repülőtér, ahonnan repülőjáratok indultak és érkeztek. Albertfalván volt a repülőgépgyár és a szárazföldi repülőtér. Ez utóbbi a mai Építész utca és Vegyész utca között terült el. A makett korabeli fényképek és térképek alapján készült el. A már említett objektumokon kívül megtalálható rajta mindaz, mely ebben az időben már létezett. Utak, hidak, épületek, vasútvonalak, gyárak stb. Legértékesebb és legérdekesebb rajta az a közel húsz repülőgép, mely kicsinyített hű másolata azon eredeti repülőgépeknek, melyek 80 évvel ezelőtt Albertfalván készültek.

A kiállítás másik részében 117 fényképet állítunk ki, melyek ebben az időben készültek. A fényképek hat tablón, hat témakörben mutatják be a hidroplánállomás, a repülőgépgyár és a repülőtér életét. Megismerkedhetünk a gyár vezetőivel, dolgozóival, híres pilótáival, mérnökeivel. A tablók témaválasztása:

I. A gyár őstörténete – település Albertfalvára 1915-ben:
E tablón látható Wittmann Viktor berepülő pilóta, főmérnök, aki az első LOHNER-gépek berepülését végezte. Megismerkedhetünk a gyárral mind földi, mind légi felvételek alapján. Látható e tablón a

gyár vízirepülőgéptörzs-építő műhelye, a számyépítő műhely. Megismerkedhetünk a gyár igazgatójával, Schweiger Bertholddal. Láthatjuk a LOHNER típusok közül a „NYÍLREPÜLŐGÉPEKET", melyek elsőként zúgtak el 1915–16-ban Abertfalva fölött.

II. Együttműködés a BRANDENBURG típusok gyártására 1915–16-ban: Itt elsősorban a BRANDENBURG C–I. típusú gépek láthatók, különböző teljesítményű motorokkal. Megismerkedhetünk Castiglioni Camilló kereskedelmi tanácsossal, a gyár vezérigazgatójával. Bemutatásra kerül ezeken a fényképeken a különböző irányba tüzelő géppuskával ellátott repülőgép, melyet az első világháborúban használtak a magyar pilóták. Látható itt Fehér Antal, Johannovics István fényképe, akik sokat tettek a magyar repülőgépipar kifejlesztésében. Megismerkedhetünk a gyár lakatos- és autogén-hegesztőműhelyével, az esztergaműhellyel, a törzsszereldével, a faraktárral, a présműhellyel, a kovácsműhellyel és az anyagműhellyel.

III. E tablón már kibővül a választék a repülőgépeket illetően. Felsorakoznak itt a BRANDENBURG C–I. mellett a BRANDENBURG G–I. típusú gépek, valamint a K-200 és KG-300 típusok. Itt látható az a kép, melyen a gyár dolgozói ünneplik az ezredik elkészült C–I-et. Ezek a gépek, attól függően, hogy milyen teljesítményű Hyero motorral látták el őket, már bombázásra is alkalmasak voltak a világháborúban. Itt látható az a kép is, melyen egy BRANDENBURG kényszerleszállásos törése látható az olasz fronton, az első világháború idején. Feltűnik itt egy repülőcsónakban Oravecz Béla főmérnök képe is, aki egyik legjellegzetesebb alakja volt a magyar repülőgépgyártásnak. A fényképet fia, ifj. Oravecz Béla ajándékozta a múzeumnak, aki meglátogatott bennünket itt a múzeumban, és elismerését fejezte ki azért, hogy édesapja emlékét így ápoljuk. A tablón megtalálhatók még a korabeli reklámok is, melyek az albertfalvi repülőgépgyártást népszerűsítik szerte Európában.

IV. Az UFAG G–I. kétmotoros bombázót 1917-ben már kiállítják a hadirepülő kiállításon az Iparcsarnokban. E tablón egy fényképen jelenik meg Fehér Antal, Oravecz Béla és Johannovics István az első UFAG C–I. gyorsfelderítőgép tervezőivel és építőivel. E típusból bemutatják az ezredik darabot, melyből még 1920-ban is használták a népszerű fehér „UCI"-t. Ezt rendszeresítették a Monarchia repülőcsapatainál. 1918-ra megjelenik a legmodernebb BRANDENBURG W–29. kétüszós, egyszárnyú felderítő géptípus is. Ezek a gépek szántják a Duna vizét Albertfalvánál. Ugyancsak 917-re elkészül a BRANDENBURG D–I. típus, melyet „K.D."-nek neveznek el. Ennek

továbbfejlesztett változata lesz a BRANDENBURG C–II., mely „X" és „I" merevítős kísérleti változatban is elkészül. A tablón mindkét változat megtalálható. A BRANDENBURG D–I. típuson megjelenik a „bölcsőbe" helyezett, előre tüzelő géppuska is. E tablón található az a dunai részlet is, ahol a vízirepülőgépek albertfalvi állomása volt a vízrebocsátás stégeivel. E fénykép alapján készült el a makett ezen részlete is. Megismerhető itt az a géptípus is, melyet Dobos István pilóta vezetett 1919-ben Albertfalváról Kijevbe. Végül a tabló két repülőbalesetet mutat be, melynek egyike Albertfalván következett be 1917. április 27-én.

V. Együttműködés a Szent Gellért téri hidroplán állomás és az albertfalvi vízi átszerelő telep között: Budapest–Siófok–Bécs repülőút. E tabló térképen mutatja be a Budapest–Siófok és a Budapest–Bécs közötti légiforgalom útvonalát a helyszínen készült fényképek segítségével. Látható itt a Balatonra leszálló és onnan felszálló JUNKERS F–13. típus. Bemutatkozik a bécsi hidroplán állomás, háttérben a REICHBRÜCKE BIRODALMI HÍDDAL, valamint a kikötés pillanata. E képen feltűnik Endresz György, későbbi híres óceánrepülőnk is, az AEROEXPRESS pilótája, valamint Bánhidi Antal egy JUNKERS A–20. típusú géppel. Ő Bánhidi László színésznek volt a testvére. Kiderül itt a tablón, hogy a balatoni légiforgalom hivatalos megnyitása 1923. június 29-én, Péter és Pál napján volt.

VI. A Műegyetem, Albertfalva és Érd együttműködése a gyártásban és az Oktatásban. Mint a tabló címe is elárulja, szoros együttműködés alakult ki e három helyszín között. Ekkor jelenik meg Oravecz Béla, aki egymás után jelenteti meg géptípusait, az ORAVECZ I, II, III. gépeket. Az ORAVECZ II. típuson történt a pilóták kiképzése. Bemutatkozik Lampich Árpád, aki 1923-ban készítette el a L–I típusú gépét, mely a „Mama kedvence" nevet kapta. Ezt Thorotzkai Péter 12 lóerős motorjával szerelték fel. Kettőjük fényképét szintén megtalálhatjuk a tablón. Látható itt Lampich Árpád L–2. típusú „Róma" gépe is, mellyel három világrekordot értek el. Ugyancsak ő tervezte és épített meg HA–11. gépét is Ausztriában, de csak itt, Albertfalván tudták kipróbálni a jó szárazföldi és vízi természeti viszonyok miatt. Az érdi kapcsolat révén e tervezők és oktatók szervezték a pilótanövendékek táborát Érden. E vezetők többségükben a Műegyetemnek is oktatói voltak. Egy ilyen közös képen látható Rubik Ernő pilótanövendék is, aki ifj. Rubik Ernőnek, a „Rubik kocka" felfedezőjének volt az édesapja.

A kiállítás megvalósítói között meg kell még említenünk Sajtos Gyulát és Kiss Gábort, akik a feliratozás elkészítésében segédkeztek. A munkálatok során jó csapatmunka folyt, melynek eredményeképpen ismét adóztunk Albertfalva múltjának és ezen belül azoknak az embereknek, akik nevezetessé tették ezt a vidéket egész Európa előtt.

A kiállítás szeptember 30-án, szombaton nyílik meg, és október 1-től lesz látogatható minden kedden és csütörtökön 16 és 18 óra között. Remélem, sikerült e cikkel felkelteni az érdeklődést mindazokban, akik ezt az újságot olvassák. A múzeum szeretettel várja az érdeklődőket.

Beleznay Andor
múzeumigazgató

ÚRNAPJA A SAN FRANCISCÓ-I PÁLOSOK TEMPLOMÁBAN

Csípős északnyugati szél söpört végig San Francisco sziporkázó verőfényben fürdő óvárosának meredek utcáin, amikor egy sarokkal odébb feltárult előttem a Szeplőtelen Fogantatásnak szentelt vörös-téglás, gótikus templom, a Saint Mary's Old Cathedral. Az egykor tekintélyes épületnek számító katedrális tornya szerényen húzódott meg a mögötte kétszer olyan magasra nőtt felhőkarcoló „árnyékában".

Úrnapi szentmisére gyülekeztek a hívek. Harmincas éveit járó, civilruhás úriember lépett a dobogószerű szószékre, bemutatkozott és jelezte, hogy ma ő vezeti a hívek éneklését. Mindjárt gyakoroljunk egy kicsit. A padokban elhelyezett kottát elővéve, szinte mindenki bekapcsolódott. Közben a szentély fölött jobboldalt elhelyezkedő karzaton megjelentek a „hivatásos kórus" tagjai, férfiak és nők, kék egyenruhába öltözve, vagy negyvenen. Nekik külön karmesterük volt.

Megkezdődött a szentmise, amelyet egy aszkétikus arcélű, kecskeszakállas, őszülő haja ellenére is fiatalos tekintetű pálos atya mutatott be. Az éneklésben a kórus és a hívek összehangoltan vettek részt. Az egyházi énekek mind magukon viselték az amerikai musicalek felszabadultan vidám hangulatát, ami a frissen odacseppent európai fül számára kissé világiasnak tűnt, mégis igazi keresztény öröm sugárzott belőlük. Pezsdítő lelki élményt nyújtottak.

A nálunk hagyományos úrnapi körmenet helyett a templomon belül ünnepelték az Oltáriszentséget. Felajánlás előtt indult el a menet. A ministránsok előtt az élen négy táncosnő haladt, fejükön színes szalagkoszorú, derekukon színes szalagkötény, kezükben

csörgődob, az is színes szalagokkal körbe díszítve. Valószínűleg spanyol hagyományokból merítették ezt az öltözéket, minthogy San Francisco az Újvilág első századaiban spanyol településnek számított. (A mise egyébként angol nyelvű volt.) Ahogy lejtették a táncot és csörgették dobjaikat, a sok színes szalag kápráztató színforgataggá olvadt össze, emlékeztetve a virágszirmoknak arra a színáradatára, amely nálunk jellemzi az úrnapi körmenetet. A ministránsokat egy fiatal pár követte a menetben: virágokkal feldíszített kosarat fogtak ketten, benne egy kb. 5 kilós cipó és egy nagy kancsó vörösbor – a hívek úrnapi közös szentáldozásának leendő kenyere és bora. Őket követte két gyertyahordozó, majd a pap, kezében az ünnepelt Oltáriszentséggel. Így vonultak fel az oltárhoz. Az Oltáriszentség imádásra kihelyezve ott maradt a szentmise végéig. Áldoztatás előtt a pap és 5 áldoztató társa közösen megtörték a kenyeret, majd kettesével jöttek áldoztatni, egyikőjük a megtört kenyeret hozta apró darabkákra tördelve, másikójuk a kehely bort kínálta az áldozóknak. Szinte mindenki szentáldozáshoz járult.

Az emberek kedvesek és közvetlenek voltak egymáshoz úgy, mint ahogy azt korábban egy másik amerikai országban, Kubában is tapasztaltam. Szomszédaim kézfogáskor megkérdezték, honnan jöttem, és jó ott tartózkodást kívántak. – Egy dolog furcsa volt: kétszer perselyeztek a mise alatt, egyszer felajánláskor, majd áldozás után megint. (Egy héttel később, Las Vegasban ugyanígy történt).

A templom történetéről annyit, hogy 1854-ben épült és a Szeplőtelen Fogantatás dogmájának római kihirdetése után két héttel, a világon elsőként nevezték el a Szeplőtelen Fogantatásról. 1880-ig a kaliforniai egyházmegye katedrálisa volt. 1894 óta a pálosok temploma, ahonnan a katolikus megújulás számos amerikai mozgalma indult el századunkban. Itt szervezték meg az első kínai missziót Amerikában, vezetésük alatt katolikus ifjúsági klubok sora működik régóta és a II. világháborúban a pálosok által szervezett szociális központ 450 ezer katonai szolgálatot teljesítő, otthonától elszakított embernek nyújtott „második otthont".

Jóleső érzés volt tapasztalni, hogy Boldog Özséb pálos rendje a világ másik végén is meggyökeresedett és szépen tevékenykedik az Úr szőlőjében.

Keselyák Péter

Beszámoló az Albertfalvi Don Bosco Iskola Alapítvány 1994–95 tanévben nyújtott támogatásairól

A kedves albertfalvi híveknek és azoknak, akik 1991-ben megalapították az Albertfalvi Don Bosco Iskola Alapítványt, szeretnénk írásban is megköszönni azt az áldozatkészséget, mellyel az alapítvány céljait segítették, és egyben szeretnénk megköszönni azt a támogatást is, amivel az elkövetkező időkben is segíteni fogják.

Tesszük ezt azért, mert így megvalósulni látjuk azt az elvet, melyet dr. Várszegi Asztrik bencés püspök főapát is mint feladatot vázolt fel a magyar katolikus egyház elé a 168 óra c. közéleti magazinnak adott interjúban. Ő a magyar katolicizmus megújulást abban látja, hogy egy új egyházi képet kell felvázolni, le kell számolni a feudális hagyományokkal ... érzékenyebbnek kell lennünk és képessé kell válnunk arra, hogy környezetünknek reményt adjunk... Szűrő berendezésként kellene működnünk, és elő kellene segítenünk a különböző szellemi és lelki mérgek hatástalanítását, a tisztulást.

Az általa 1995 februárjában felvázolt elvekkel teljesen egyetértünk és örömmel támogatnánk minden olyan magyar állampolgárt, aki ezt a Várszegi Asztrik által megfogalmazott elvet vallja.

Mi itt a szűkebb pátriánkban, egyházközségünkben, Albertfalván ezt a most megfogalmazott elvet mintha már korábban megéreztük volna. Ebben a szellemben cselekedtek azok a katolikus testvéreink, akik a jövőben bizakodtak már 1991-ben, amikor az iskola alapítványt életre hívták azzal a szándékkal, hogy támogassák a katolikus szellemű alapfokú (általános) iskola megalakulását és működését.

Ez az előremutató cselekedetük a főapát püspök azon kijelentésével is egybevág, hogy a megújulás folyamatában a szerzetességen kívül, a világiak támogatását is nagyon fontosnak tartja. A problémakör mai aktualitását külön kiemelte, amikor arról beszélt, hogy a gomba módra szaporodó egyházi közösségek létrejöttét a társadalom hiánybetegségei kiváltotta reakciónak tartja. Úgy véli, hogy a történelmi egyházak nehezen mozdulnak meg, és a rámenős, olykor kétes módszereket is használó gyülekezetek komoly amerikai, vagy nyugat-európai háttérrel sikerrel tudnak téríteni, azokban az esetekben, amikor a történelmi egyházak a közösségeiket nem tudják megnyitni az utcán lézengők, a reménytelenek, az elesettek befogadására. Ilyen esetekben ezt a feladatot más-más újonnan alakult közösségek végzik el a történelmi egyházakat helyettesítve.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy itt, az egyházközösségünk területén ez a tétlenség és érdektelenség nem tapasztalható. A nyitottságunk bizonyítéka az, hogy a katolikus szellemű Don Bosco iskola befogadja a más felekezetekhez tartozó diákokat is, ha azok a katolikus szellemű nevelés elveit elfogadják és magukévá teszik. Önök az adományaikkal ennek a mai problémás időszaknak a megoldásában nyújtanak segítséget azzal, hogy az iskolát és az iskola rászoruló diákjait a Don Bosco Iskola Alapítványon keresztül támogatják.

Erre a támogatásra a jövőben is az iskolának és a diákoknak egyaránt szükségük lesz. Szükség lesz erre azért, mert támogatnunk kell azokat a rászoruló tanulóinkat, akiknek az anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy részt vehessenek az osztályaik közös rendezvényein. Amennyire csak lehet, elő kell segítenünk, hogy az osztályközösségek a szabadidejükben is együtt lehessenek, játékosan tudják ismereteiket gyarapítani, és a gyerekek iskolaidő után se kerüljenek az utcára, ahol elkallódhatnak. Ilyen az utcán kallódó és magukkal mit kezdeni nem tudó gyermekekkel kezdett annak idején foglalkozni Don Bosco, akinek a nevét viseli az iskolánk és az alapítványunk.

Alapítványunk névadójának a szellemében szeretném a támogatóknak az adományait megköszönni és egyúttal beszámolni arról, hogy adományaikat mire költöttük az 1994/95-ös tanévben.

Az 1995-ös év folyamán júniusig az alapítvány támogatására 696.000 Ft-ot fizettek be, így az alapítvány alaptőkéje ebben az időszakban 1.815.882 Ft volt.

Az alaptőkénkből 1994/95 tanév alatt még 1994 folyamán az alábbi támogatásokat fizettük ki:

Az iskola technikai felszerelésének gyarapítására	125.398 Ft
1994-ben a nyári táborozás támogatására	190.578 Ft
A pedagógusok továbbképzésére	6.200 Ft
Ünnepségen lévő jutalmazásokra és az iskolai újságra	45.900 Ft
A pedagógusok tanulmányi kirándulásának szállásköltségére	195.000 Ft
A téli ei és szánkótáborok támogatására	115.000 Ft
Összesen	677.890 Ft

Az alapítvány az 1995-ös évben a további támogatásokat nyújtotta:

1995-ben a hittanterem berendezésére	107.766 Ft
Függönyökre és a tantermek dekorációjára	258.187 Ft
Rászoruló gyermekek ebéd-hozzájárulására	12.800 Ft
Iskolai szemléltető eszk. és sportszerek beszerzésére	220.600 Ft
Számítógépek fejlesztésére	95.673 Ft
Az 1995 év nyári időszakára a nyári táborokra	447.000 Ft
Összesen	909.057 Ft

Az 1994/95-ös tanévben kifizetett támogatás teljes összege tehát 1.586.947 Ft volt.

Amint a beszámoló száraz tényszerű összegeiből látható, az alapítvány a hozzá befolyt összeget ifjúságunk szellemi nevelésének fejlesztésére és a rászoruló diákok támogatására használta.

Megköszönöm a héttagú kuratórium tagjainak azt, hogy a munkát ellenszolgáltatás nélkül végzik, és azt, hogy áldoznak az alapítványra szabadidejükből. Az alapítvány hatékonyságát segítik azzal, hogy gyorsan elbírálják a beérkezett igényeket. Ezzel a gyors és hatékony munkával biztosítják annak lehetőségét, hogy a támogatásokat időben ki tudjuk fizetni.

Külön meg kell köszönnöm Bakos Andrásnénak a fáradságos munkáját. Ő az a katolikus testvérünk, aki ellenszolgáltatás nélkül végzi az alapítvány könyvelését. Mivel a kuratóriumi tagok és ő is ellenszolgáltatás nélkül végzik a munkájukat, a befolyt adományok teljes összegét tudjuk az iskolánkra és az idejáró ifjúságunk támogatására fordítani.

Részt vettem az 1995-ös évnyitó tantestületi ülésen, ahol megismertem a nyári táborok beszámolóit. Szeretném a beszámolómat azzal befejezni hogy az önök támogatásával az iskolánk 110 diákja jutott felejthetetlen nyári élményekhez, és tölthetett a vakációból 10–14 napot az osztálytársaival együtt.

Ahhoz, hogy a diákjaink továbbra is hasonló támogatást kaphassanak kérem hogy támogassák az Albertfalvi Don Bosco Iskola Alapítványt!

Az alapítvány az APEH Fővárosi Igazgatósága Adóeljárási Főosztály Határozata alapján adóalap csökkentő kedvezmény igénybevételéhez a levonásra jogosító igazolás kiadására jogosult.

A támogatásokat befizethetik az alapítvány székhelyén a Plébánia Hivatalban is (1116 Budapest, Bükköny utca 3.), postán keresztül pedig átutalással tudják a támogatást eljuttatni az alapítvány részére. Átutalási postautalvánnyal a MAGYAR HITEL BANK-nál vezetett 315-12741 számlára fizethetik be az adományokat. Átutalási utalványt, melyen a számlaszám szerepel, az iskolában és a plébánián egyaránt tudunk adni. Az 1995-ös adóalap csökkentő igazolásokat mindkét befizetési forma esetében eljuttatjuk 1996. január hónap folyamán a befizetőkhöz.

Tájékoztatásunk alapján az ifjúságunk nevében várjuk a további támogatásukat.

Budapest 1995. szeptember 1.

Dr. Petrekovich Perjés András
alelnök képviselő

Tartalom

A templombúcsú... 1
DR. VERBÉNYI ISTVÁN
Albertfalva búcsúi 2
SÜMEGH LÁSZLÓ
Veszélyben élünk 4
DR. VERBÉNYI ISTVÁN
Mi az igazság? 5
RÓZSÁNÉ CZIGÁNY ENIKŐ
Fatimai zarándoklat 6
Egy kis iskolatörténet 7
SÜMEGH LÁSZLÓ
Georch Illés – história 10
DR. HALABUK JÓZSEF ÉS KOCSISNÉ KOLESZÁR JUDIT
Hogyan ejtsük Georch Illés vezetéknevét? 11
KISS GÁBOR
A hun–magyar kapcsolatrendszer és a kereszténység 12
DR. WINKLER GUSZTÁV
Ópusztaszer 15
NAGY BÉLA
A Genezáreti-tó mellől Jeruzsálembe 15
MADARAS GÁBOR
Az ötödik vándortábor rövid története (Erdély – 1995) 20
KRIESCH TAMÁS
Vándortábor '95 „Farkas a mezőn'' 23
LÁNSZKI ANITA
Így nyaraltunk mi, Don Bosco-sok! 28
BALOGH LÁSZLÓNÉ
Mint kiválasztott 30
MURÁNYI MÁTÉ
Szerzetbe lépés 31
ISTVÁN ATYA
Ministráns tábor Péliföldszentkereszten 32
KISS MÁRTON ÉS KISS GYULA

Családok lelkigyakorlata 34
BATÓ ANDRÁS ÉS MÁRTI
Mónika hite 35
NAGY BÉLA
A nyugdíjas klub döngicsélői 36
M. M. KATI
A nyugdíjas klub programjai 37
A Társas Kör hírei 38
KISS GÁBOR
Új kiállításra készül Albertfalva 40
BELEZNAY ANDOR
Úrnapja a San Franciscó-i pálosok templomában 43
KESELYÁK PÉTER
Beszámoló az Albertfalvi Don Bosco iskolaalapítványról 45
DR. PETREKOVICH PERJÉS ANDRÁS

* * *

Purpura Virtutem, doctrinam scripta loquuntur;
Magnos magna decent: Utraque summa fuit.

Pázmány Péter (1570-1637)